

БІБЛІОТЕКА СПЕЦІАЛІСТА з охорони праці

№ 1 (37) • 2009

РУБРИКИ

ОСНОВА
ВИДАВНИЦТВО

Адреса і телефони
видавництва

01032, м. Київ-32,
вул. Жилианська, 87/30
тел. (044) 239-38-97,
т/ф: 239-38-95.
e-mail: osnova@i.kiev.ua

Відповідальний за випуск
Дмитро Зеркалов

Надруковані у випуску матеріали належать до інтелектуальної власності видавця, захищені міжнародним і українським законодавством і не можуть бути використані без посилання.

Рукописи не рецензуються і не повертаються.

Відповідальність за зміст рекламних матеріалів покладається на рекламодавців.

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації № 11377-250P від 22.06.2006

Засновник
ТОВ «Основа»

Видавець
ТОВ «Основа»

©ТОВ «Основа», 2009

- ЗАКОНОДАВСТВО
- СОЦІАЛЬНЕ СТРАХУВАННЯ
- МІЖНАРОДНІ, ДЕРЖАВНІ Й ГАЛУЗЕВІ СТАНДАРТИ
- НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ДОКУМЕНТИ
- ПРАВИЛА
- ІНСТРУКЦІЇ
- ШКОЛА ПЕРЕДОВОГО ДОСВІДУ
- ТЕХНОЛОГІЇ ЗАХИСТУ
- ПОЖЕЖНА БЕЗПЕКА
- АУДИТ
- РЕКОМЕНДАЦІЇ
- КОМЕНТАРІ

З М І С Т

- Закон України «Про перевезення небезпечних вантажів»
(зі змінами та доповненнями) 2
- Технічний регламент засобів індивідуального захисту 6
- ГОСТ 12.1.005-88. Межгосударственный стандарт. Система стандартов безопасности труда. Общие санитарно-гигиенические требования к воздуху рабочей зоны 12
- Правила безопасности при хранении, перевозке и применении сильнодействующих ядовитых веществ
НПАОП 0.00-1.45-69 (НАОП 1.4.72-1.15-69)
(Продовження, початок див. у № 11-12, 2008) 20
- Примірні інструкції з охорони праці для машиніста компресорних установок ПІ 1.3.10-461-2006 26
- Головний стандарт безпеки праці (коментар) 29
- Перелік матеріалів «Бібліотеки спеціаліста з охорони праці» за 2008 рік 30

ЗАКОН УКРАЇНИ

«ПРО ПЕРЕВЕЗЕННЯ НЕБЕЗПЕЧНИХ ВАНТАЖІВ» (зі змінами та доповненнями)

(Відомості Верховної Ради (ВВР), 2000, № 28, ст. 222)

Цей Закон визначає правові, організаційні, соціальні та економічні засади діяльності, пов'язаної з перевезенням небезпечних вантажів залізничним, морським, річковим, автомобільним та авіаційним транспортом.

Розділ І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються у такому значенні:

– *небезпечний вантаж* – речовини, матеріали, вироби, відходи виробничої та іншої діяльності, які внаслідок притаманних їм властивостей за наявності певних факторів можуть під час перевезення спричинити вибух, пожежу, пошкодження технічних засобів, пристроїв, споруд та інших об'єктів, заподіяти матеріальні збитки та шкоду довкіллю, а також призвести до загибелі, травмування, отруєння людей, тварин і які за міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, або за результатами випробувань в установленому порядку залежно від ступеня їх впливу на довкілля або людину, віднесено до одного з класів небезпечних речовин;

– *небезпечні речовини* – речовини, віднесені до таких класів: клас 1 – вибухові речовини та вироби; клас 2 – гази; клас 3 – легкозаймисті розчини; клас 4.1 – легкозаймисті тверді речовини; клас 4.2 – речовини, схильні до самозаймання; клас 4.3 – речовини, що виділяють легкозаймисті гази при стиканні з водою; клас 5.1 – речовини, що окислюють; клас 5.2 – органічні пероксиди; клас 6.1 – токсичні речовини; клас 6.2 – інфекційні речовини; клас 7 – радіоактивні матеріали; клас 8 – корозійні речовини; клас 9 – інші небезпечні речовини та вироби;

– *компетентний орган з перевезення небезпечних вантажів* – орган, що таким визнається Кабінетом Міністрів України з метою виконання міжнародних договорів України у сфері перевезень небезпечних вантажів;

– *суб'єкт перевезення небезпечних вантажів* – підприємство, установа, організація або фізична особа, які відправляють, перевозять або одержують небезпечні вантажі (відправники, перевізники та одержувачі);

– *відправник небезпечного вантажу* – зазначена в перевізних документах юридична (резидент і нерезидент) або фізична особа (громадянин України, іноземець, особа без громадянства), яка підготує та подає цей вантаж для перевезення;

– *перевізник небезпечного вантажу* – юридична (резидент і нерезидент) або фізична особа (громадянин України, іноземець, особа без громадянства), яка здійснює перевезення небезпечного вантажу;

– *одержувач небезпечного вантажу* – зазначена в перевізних документах юридична (резидент і нерезидент) або фізична особа (громадянин України, іноземець, особа без громадянства), яка одержує небезпечний вантаж від перевізника;

– *перевезення небезпечних вантажів* – діяльність, пов'язана з переміщенням небезпечних вантажів від місця їх виготовлення чи зберігання до місця призначення з підготовкою вантажу, тари, транспортних засобів та екіпажу, прийманням вантажу, здійсненням вантажних операцій та короткостроковим зберіганням вантажів на всіх етапах переміщення;

– *місця зберігання небезпечних вантажів* – спеціально облаштовані місця, майданчики, складські приміщення та споруди, де зберігаються прийняті до/після перевезення небезпечні вантажі;

– *маршрути перевезення небезпечних вантажів* – залізничні шляхи, автомобільні дороги, внутрішні водні шляхи, морський та повітряний простір, де дозволено рух транспортних засобів, які перевозять небезпечні вантажі;

– *міжнародне перевезення небезпечних вантажів* – перевезення небезпечних вантажів з території України на територію іноземної держави; з території іноземної держави на територію України; транзитом через територію України.

Стаття 2. Законодавство з питань перевезення небезпечних вантажів

Законодавство з питань перевезення небезпечних вантажів складається з цього Закону, інших законів України, міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, а також інших нормативно-правових актів, що визначають умови перевезення небезпечних вантажів, вимоги до типів та обладнання транспортних засобів, порядку підготовки, перепідготовки, навчання, підвищення та підтвердження кваліфікації працівників, зайнятих перевезенням небезпечних вантажів, порядку одержання дозволів на здійснення зазначених перевезень.

Стаття 3. Сфера дії Закону

Дія цього Закону поширюється на такі види діяльності:

– державне управління та державне регулювання безпеки у сфері перевезення небезпечних вантажів;

– виконання робіт і надання послуг, пов'язаних з перевезенням небезпечних вантажів;

– забезпечення міжнародних зобов'язань у сфері перевезення небезпечних вантажів.

Дія цього Закону не поширюється на перевезення небезпечних вантажів на територіях підприємств, установ та організацій, де ці вантажі виготовляються або утворюються, використовуються або захопляються, та інші передбачені законом випадки.

Стаття 4. Завдання законодавства з питань перевезення небезпечних вантажів

Основними завданнями законодавства з питань перевезення небезпечних вантажів є:

– визначення основних принципів та напрямів державної політики у сфері перевезення небезпечних вантажів;

– визначення правових засад державного управління та державного регулювання безпеки у сфері перевезення небезпечних вантажів;

– установлення прав, обов'язків і відповідальності суб'єктів перевезення небезпечних вантажів.

Стаття 5. Основні напрями державної політики у сфері перевезення небезпечних вантажів

Основними напрямами державної політики у сфері перевезення небезпечних вантажів є:

– виконання вимог екологічної, радіаційної і пожежної безпеки, фізичного захисту, захисту здоров'я людей, охорони праці, санітарно-епідемічного благополуччя населення та безпеки руху;

– визначення особливостей регулювання підприємницької діяльності з перевезення небезпечних вантажів, установлення кри-

теріїв, норм, правил, вимог до робіт та послуг щодо перевезення небезпечних вантажів, контроль за додержанням умов перевезення, а також створення системи страхування відповідальності за шкоду, яка може бути заподіяна під час перевезення небезпечних вантажів;

– забезпечення соціального захисту працівників, зайнятих перевезенням небезпечних вантажів, та осіб, які постраждали від аварій під час перевезення небезпечних вантажів.

Стаття 6. Стандартизація і сертифікація у сфері перевезення небезпечних вантажів

Стандартизації підлягають загальнотехнічні та організаційно-методичні вимоги, зокрема щодо термінології, класифікації небезпечних вантажів і методів класифікаційних випробувань, упаковок (тари), контейнерів, цистерн, засобів пакування для перевезення небезпечних вантажів і методів їх випробувань та маркування. В разі дорожнього перевезення відповідність транспортних засобів, обладнання, підготовки водіїв перевіряється Державтоінспекцією Міністерства внутрішніх справ України з видачею відповідних свідоцтв про допуск до перевезення.

Розробка стандартів на всі види продукції та відходи, що належать до небезпечних вантажів, внесення змін до них здійснюються підприємством-виробником небезпечного вантажу. Упаковка (тара), контейнери, цистерни та засоби пакування, що можуть за результатами випробувань використовуватися для перевезення зазначеної продукції та відходів, повинні мати сертифікати відповідності. Стандарти, що стосуються дорожнього перевезення небезпечних вантажів, розробляються Державтоінспекцією Міністерства внутрішніх справ України за погодженням із спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у галузі транспорту.

Стандартизація і сертифікація здійснюються відповідно до законодавства України.

Розділ II. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ СУБ'ЄКТІВ ПЕРЕВЕЗЕННЯ НЕБЕЗПЕЧНИХ ВАНТАЖІВ

Стаття 7. Права та обов'язки відправника у сфері перевезення небезпечних вантажів

Відправник небезпечних вантажів має право на:

- одержання у встановленому порядку достовірної інформації про продукцію або відходи, які належать до небезпечних вантажів і подаються ним до перевезення;
- передачу небезпечного вантажу перевізнику для перевезення його відповідно до встановленого порядку;
- перевезення небезпечного вантажу, поданого для перевезення, у визначений договором (нормативним актом) строк;
- відшкодування збитків, що виникли внаслідок втрати чи пошкодження небезпечного вантажу або безпідставної відмови перевізника від прийняття небезпечного вантажу до перевезення.

Відправник небезпечних вантажів зобов'язаний:

- здійснювати заходи щодо фізичного захисту, охорони і безпеки небезпечних вантажів до передачі їх перевізнику;
- надавати перевізнику необхідні документи з достовірною інформацією про небезпечний вантаж, а в разі дорожнього перевезення – аварійну картку;
- забезпечувати підготовку вантажу до відправлення, подавати перевізнику небезпечний вантаж у відповідній упаковці (тарі), контейнері, цистерні та засобі пакування;
- забезпечувати у певних випадках фізичний захист, охорону і супроводження небезпечного вантажу під час перевезення;
- забезпечувати проведення спеціального навчання, підвищення кваліфікації осіб, які займаються відправленням небезпечних вантажів, та їх медичного огляду;
- надавати в установленому порядку необхідну інформацію про відправлення небезпечних вантажів іншим суб'єктам перевезення та органам, зазначеним у статтях 10, 15 і 16 цього Закону;

– здійснювати в установленому порядку обов'язкове страхування відповідальності суб'єктів перевезення небезпечних вантажів на випадок настання негативних наслідків під час перевезення таких вантажів;

– відшкодувати витрати та збитки, заподіяні внаслідок порушення ним законодавства з питань перевезення небезпечних вантажів.

Стаття 8. Права та обов'язки перевізника у сфері перевезення небезпечних вантажів

Перевізник небезпечних вантажів має право на:

- своєчасне одержання небезпечного вантажу разом з відповідними документами з повною інформацією про вантаж;
- проведення всебічної передбаченої законодавством перевірки небезпечного вантажу, що приймається до перевезення, та документів на нього;
- відмову у прийнятті до перевезення небезпечного вантажу у разі невідповідності вантажу або документів на нього встановленим вимогам;
- відшкодування збитків, заподіяних йому внаслідок подання відправником недостовірної інформації про вантаж або несвоєчасного прийняття його одержувачем.

Перевізник небезпечних вантажів зобов'язаний:

- приймати небезпечні вантажі до перевезення, якщо вантаж і документи на нього відповідають встановленим вимогам;
- забезпечувати перевезення небезпечних вантажів у встановленому порядку визначеними транспортними засобами;
- у разі дорожнього перевезення розробити та погодити з Державтоінспекцією Міністерства внутрішніх справ України маршрути і режими перевезення небезпечних вантажів; забезпечити своєчасний огляд транспортних засобів у підрозділах Державтоінспекції Міністерства внутрішніх справ України та отримання відповідного свідоцтва про допуск до перевезення небезпечного вантажу; під час перевезення не відхилятися від узгодженого маршруту, додержуватися безпечних умов руху та постійно контролювати стан транспортного засобу і вантажу;
- перевозити у встановлений строк небезпечний вантаж та передавати його одержувачу;
- забезпечувати належне зберігання небезпечного вантажу;
- у відповідних випадках здійснювати заходи фізичного захисту і охороняти небезпечний вантаж;
- забезпечувати проведення спеціального навчання, підвищення кваліфікації осіб, які здійснюють перевезення небезпечних вантажів, та їх медичного огляду;
- в разі дорожнього перевезення забезпечувати одержання водіями свідоцтв про допуск до перевезення небезпечних вантажів встановленого зразка після навчання та складання відповідних іспитів в Державтоінспекції Міністерства внутрішніх справ України;
- надавати в установленому порядку необхідну інформацію про перевезення небезпечних вантажів іншим суб'єктам перевезення та органам, зазначеним у статтях 10, 15 і 16 цього Закону, в разі дорожнього перевезення – Державтоінспекції Міністерства внутрішніх справ України;
- здійснювати в установленому порядку обов'язкове страхування відповідальності суб'єктів перевезення небезпечних вантажів на випадок настання негативних наслідків під час перевезення таких вантажів;
- відшкодувати витрати та збитки, заподіяні внаслідок порушення ним законодавства з питань перевезення небезпечних вантажів.

Стаття 9. Права та обов'язки одержувача у сфері перевезення небезпечних вантажів

Одержувач небезпечних вантажів має право на:

- своєчасне одержання небезпечних вантажів разом з документами на них;

– відшкодування збитків за втрату, пошкодження, затримку перевезення небезпечного вантажу.

Одержувач небезпечних вантажів зобов'язаний:

- своєчасно прийняти небезпечний вантаж, що надійшов на його адресу, та документи на нього;
- здійснювати заходи щодо збереження та забезпечення безпеки небезпечних вантажів;
- забезпечувати проведення спеціального навчання, підвищення кваліфікації осіб, які займаються прийманням небезпечних вантажів, та їх медичного огляду;
- надавати в установленому порядку необхідну інформацію про одержання небезпечних вантажів іншим суб'єктам перевезення та органам, зазначеним у статтях 10, 15 і 16 цього Закону;
- здійснити в установленому порядку страхування відповідальності на випадок настання негативних наслідків перевезення небезпечних вантажів;
- відшкодувати витрати та збитки, заподіяні внаслідок несвоєчасного прийняття небезпечних вантажів і порушення ним законодавства з питань перевезення небезпечних вантажів.

Розділ III.

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ ТА ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ БЕЗПЕКИ У СФЕРІ ПЕРЕВЕЗЕННЯ НЕБЕЗПЕЧНИХ ВАНТАЖІВ

Стаття 10. Органи, які здійснюють державне управління у сфері перевезення небезпечних вантажів

Державне управління у сфері перевезення небезпечних вантажів здійснюють Кабінет Міністрів України, Рада Міністрів Автономної Республіки Крим, спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади в галузі транспорту, місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування, а також інші спеціально уповноважені державні органи відповідно до їх компетенції.

Стаття 11. Компетенція Кабінету Міністрів України у сфері перевезення небезпечних вантажів

До компетенції Кабінету Міністрів України у сфері перевезення небезпечних вантажів належать:

- проведення державної політики у сфері перевезення небезпечних вантажів;
- розробка і здійснення загальнодержавної програми забезпечення безпеки перевезення небезпечних вантажів;
- встановлення порядку спеціального навчання працівників – суб'єктів перевезення небезпечних вантажів;
- вжиття заходів до запобігання незаконному міжнародному перевезенню небезпечних вантажів;
- спрямування і координація роботи органів, спеціально уповноважених здійснювати державне управління та державне регулювання безпеки у сфері перевезення небезпечних вантажів.

Стаття 12. Компетенція Ради Міністрів Автономної Республіки Крим у сфері перевезення небезпечних вантажів

До компетенції Ради Міністрів Автономної Республіки Крим у сфері перевезення небезпечних вантажів належать:

- нормативне регулювання діяльності транспорту, санітарно-епідеміологічних та медичних служб у сфері перевезення небезпечних вантажів відповідно до вимог чинного законодавства та нормативно-правових актів органів, спеціально уповноважених здійснювати державне управління та державне регулювання безпеки у сфері перевезення небезпечних вантажів;
- розробка, затвердження і реалізація республіканської програми забезпечення перевезення небезпечних вантажів відповідно до загальнодержавної програми.

Стаття 13. Спеціально уповноважені органи виконавчої влади у сфері перевезення небезпечних вантажів

Спеціально уповноваженими органами у сфері перевезення небезпечних вантажів є центральний орган виконавчої влади в галузі транспорту та інші органи виконавчої влади, зазначені у статтях 15 і 16 цього Закону, відповідно до їх компетенції.

Стаття 14. Компетенція центрального органу виконавчої влади в галузі транспорту у сфері перевезення небезпечних вантажів

До компетенції центрального органу виконавчої влади в галузі транспорту у сфері перевезення небезпечних вантажів (компетентного органу України з перевезення небезпечних вантажів) належать:

- розробка і затвердження нормативно-правових актів з питань перевезення небезпечних вантажів (крім нормативно-правових актів з питань дорожнього перевезення небезпечних вантажів, які розробляються Державтоінспекцією та затверджуються Міністерством внутрішніх справ України) та забезпечення ліквідації наслідків аварій, що виникають під час перевезення небезпечних вантажів, а також погодження нормативів і правил екологічної та радіаційної безпеки, захисту здоров'я людей та санітарно-епідемічного благополуччя населення під час перевезення небезпечних вантажів;
- контроль за додержанням законодавства у сфері перевезення небезпечних вантажів (крім дорожнього перевезення небезпечних вантажів, яке контролюється Державтоінспекцією Міністерства внутрішніх справ України);
- прийняття в установленому порядку рішень про умови перевезення небезпечних вантажів (у разі дорожнього перевезення небезпечних вантажів маршрути і режими перевезення погоджуються з Державтоінспекцією Міністерства внутрішніх справ України), якщо такі умови не передбачені у відповідних нормативно-правових актах;
- інформування через Міністерство закордонних справ України Комітету експертів ООН з перевезення небезпечних вантажів про результати класифікації небезпечних вантажів в Україні, які раніше не були визнані такими, та про зміни у класифікації небезпечних вантажів;
- здійснення міжнародного співробітництва у сфері перевезення небезпечних вантажів.

Стаття 15. Компетенція інших центральних органів виконавчої влади у сфері перевезення небезпечних вантажів

До компетенції інших центральних органів виконавчої влади, що здійснюють державне управління у сфері перевезення небезпечних вантажів, належать:

- 1) у галузі промислової політики:
 - участь у визначенні умов безпечного перевезення небезпечних вантажів та ліквідації наслідків аварій, що виникли у процесі їх перевезення;
 - у разі дорожнього перевезення – за погодженням з Державтоінспекцією Міністерства внутрішніх справ України;
 - визначення порядку перевезення окремих вантажів, які віднесено до їх компетенції відповідно до нормативно-правових актів;
 - у разі дорожнього перевезення небезпечних вантажів – за погодженням з Державтоінспекцією Міністерства внутрішніх справ України;
- 2) у галузі праці та соціальної політики:
 - організація та здійснення державного нагляду за додержанням вимог законодавства про охорону праці щодо діяльності, пов'язаної з перевезенням небезпечних вантажів;
 - участь у розробленні проєктів нормативно-правових актів з питань перевезення небезпечних вантажів;
- 3) у галузі екології, природних ресурсів, охорони здоров'я:
 - розробка та затвердження нормативів і правил екологічної та радіаційної безпеки, захисту здоров'я людей та санітарно-епідемічного благополуччя населення під час перевезення небезпечних вантажів та ліквідації наслідків аварій, що сталися під час їх перевезення, здійснення нагляду і контролю за виконанням цих нормативів і правил;
 - в разі дорожнього перевезення зазначені нормативи і правила погоджуються з Державтоінспекцією Міністерства внутрішніх справ

України;

– виконання інших функцій, визначених законодавством з питань перевезення небезпечних вантажів.

Стаття 16. Компетенція Державтоінспекції Міністерства внутрішніх справ України у сфері дорожнього перевезення небезпечних вантажів

До компетенції Державтоінспекції Міністерства внутрішніх справ України у сфері дорожнього перевезення небезпечних вантажів належать:

– розробка і подання на затвердження Міністерству внутрішніх справ України за погодженням з центральним органом виконавчої влади в галузі транспорту нормативно-правових актів з питань дорожнього перевезення небезпечних вантажів;

– контроль за безпекою дорожнього руху під час дорожнього перевезення небезпечних вантажів, додержанням законодавства у зазначеній сфері, у тому числі за забезпеченням організації підготовки водіїв транспортних засобів та уповноважених з питань безпеки перевезення небезпечних вантажів, прийманням іспитів та видачею відповідних свідоцтв устанавленого зразка, розробленням і видачею в устанавленому порядку погоджень маршрутів руху транспортних засобів під час дорожнього перевезення небезпечних вантажів.

Стаття 17. Компетенція місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування у сфері перевезення небезпечних вантажів

Місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування у межах своєї компетенції, визначеної законодавством України, у сфері перевезення небезпечних вантажів здійснюють:

– реалізацію загальнодержавних програм забезпечення перевезення небезпечних вантажів, розробку та реалізацію місцевих програм забезпечення перевезень небезпечних вантажів;

– виконання інших функцій, встановлених законодавством з питань перевезення небезпечних вантажів.

Розділ IV.

ПЕРЕВЕЗЕННЯ НЕБЕЗПЕЧНИХ ВАНТАЖІВ

Стаття 18. Умови перевезення небезпечних вантажів

Умови перевезення небезпечних вантажів визначаються нормативно-правовими актами, що регулюють діяльність транспорту. У разі відсутності таких актів небезпечний вантаж допускається до перевезення на умовах, встановлених за рішенням органів, зазначених у статтях 13, 15 та 16 цього Закону. В разі дорожнього перевезення небезпечних вантажів умови перевезення встановлюються Державтоінспекцією Міністерства внутрішніх справ України.

Стаття 19. Вимоги до транспортних засобів, якими перевозяться небезпечні вантажі

Транспортні засоби, якими перевозяться небезпечні вантажі, повинні відповідати вимогам державних стандартів безпеки, охорони праці та екології, а також у встановлених законодавством випадках мати відповідне маркування і свідоцтво про допущення до перевезення небезпечних вантажів. У разі дорожнього перевезення небезпечних вантажів відповідні свідоцтва, згідно з законодавством, видаються Державтоінспекцією Міністерства внутрішніх справ України.

Стаття 20. Документи на перевезення небезпечних вантажів

Перевезення небезпечних вантажів допускається за наявності відповідно оформлених перевізних документів, перелік і порядок подання яких визначаються нормативно-правовими актами, що регулюють діяльність транспорту.

Стаття 21. Фізичний захист і супроводження небезпечних вантажів

Фізичний захист і супроводження небезпечних вантажів

здійснюються у порядку, встановленому нормативно-правовими актами з питань перевезення небезпечних вантажів залежно від їх класифікації та виду транспорту, яким вони перевозяться.

Стаття 22. Страхування відповідальності суб'єктів перевезення небезпечних вантажів і працівників, які беруть участь у перевезенні таких вантажів

Відповідальність суб'єктів перевезення небезпечних вантажів підлягає обов'язковому страхуванню у встановленому порядку.

Здоров'я і життя працівників, які беруть участь у перевезенні небезпечних вантажів, підлягають обов'язковому страхуванню від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання у встановленому порядку.

Стаття 23. Ліквідація наслідків аварій, що виникають під час перевезення небезпечних вантажів

Ліквідацію наслідків аварій, що виникають під час перевезення небезпечних вантажів, здійснюють, залежно від категорії аварії та відповідно до плану ліквідації її наслідків, центральний орган виконавчої влади з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи та суб'єкти перевезення небезпечних вантажів, інші підприємства, установи та організації, які залучаються до ліквідації наслідків таких аварій, або перевізник самостійно чи із залученням відповідних підприємств, установ та організацій.

Стаття 24. Вирішення спорів, що виникають у сфері перевезення небезпечних вантажів

Спори, що виникають у сфері перевезення небезпечних вантажів, вирішуються відповідно до чинного законодавства.

Стаття 25. Відповідальність у сфері перевезення небезпечних вантажів

За порушення законодавства про перевезення небезпечних вантажів юридичні та фізичні особи несуть відповідальність згідно з законом.

Стаття 26. Міжнародні перевезення небезпечних вантажів і міжнародне співробітництво у сфері перевезення небезпечних вантажів

Міжнародні перевезення небезпечних вантажів здійснюються відповідно до цього Закону та міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Якщо міжнародним договором України встановлюються інші правила перевезення небезпечних вантажів, ніж передбачені цим Законом, то застосовуються правила міжнародного договору.

Україна бере участь у міжнародному співробітництві у сфері перевезення небезпечних вантажів відповідно до норм міжнародного права.

Транзит небезпечних вантажів через територію України здійснюється виключно у прямому сполученні одним видом транспорту без перевантаження на інший.

Розділ V.

ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.
2. До приведення законів України, інших нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом вони застосовуються в частині, що не суперечить цьому Закону.
3. Кабінету Міністрів України протягом шести місяців з дня набрання чинності цим Законом:
 - підготувати і подати до Верховної Ради України пропозиції про

внесення змін до законодавчих актів у зв'язку з прийняттям цього Закону;

– привести свої нормативно-правові акти у відповідність з цим Законом;

– відповідно до своєї компетенції забезпечити прийняття нормативно-правових актів, передбачених цим Законом;

– забезпечити перегляд і скасування міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів, що суперечать цьому Закону.

Президент України

Л. Кучма

м. Київ, 6 квітня 2000 року № 1644-III

КОМЕНТАР

Перевезення небезпечних вантажів здійснюється відповідно до Закону України «Про перевезення небезпечних вантажів» від 6 квітня 2000 року № 1644-III та «Правил перевозок небезпечних грузів. Приложение 2 к СМГС», згідно з якими кожний вид вантажу, відповідно до класу небезпечності, має свої особливості при перевезенні. Обов'язковим є супроводження небезпечного вантажу провідником зі сторони відправника. Усі підрозділи Укрзалізниці, що причетні до перевезення небезпечних вантажів, контролюють процес у межах своїх

обов'язків. Відповідно до Закону України «Про перевезення небезпечних вантажів» від 6 квітня 2000 року, Мінтрансзв'язку розроблено і схвалено Комплексний план заходів із забезпечення перевезення небезпечних вантажів по території України та оперативного реагування на надзвичайні ситуації, пов'язані з цими перевезеннями, на 2007–2010 роки. Серед основних заходів плану – розробка Концепції та Державної програми підвищення безпеки перевезення небезпечних вантажів, Порядку здійснення контролю під час їх перевезень, Інструкції про порядок взаємодії під час ліквідації наслідків аварій, що виникають при перевезенні небезпечних вантажів та ряд інших.

Враховуючи те, що Україна є транзитною державою і на прикордонних станціях можуть накопичуватися декілька составів із небезпечними вантажами, Мінтрансзв'язку дав вказівку провести розрахунки та опрацювати критерії можливості одночасного знаходження максимальної кількості одиниць рухомого складу залежно від виду небезпечного вантажу. Україна приєдналася до міжнародних угод у сфері перевезення небезпечних вантажів залізничним, автомобільним, морським та авіаційним транспортом і виконує їх.

ДОВІДКА

Щорічно в Україні перевозиться близько 30 млн т небезпечних вантажів залізничним транспортом (4 млн т – особливо небезпечні) та більше 11 млн т водним транспортом.

ПОСТАНОВА

ПРО ЗАТВЕРДЖЕННЯ ТЕХНІЧНОГО РЕГЛАМЕНТУ ЗАСОБІВ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАХИСТУ

Відповідно до статті 14 Закону України «Про стандарти, технічні регламенти та процедури оцінки відповідності», Кабінет Міністрів України **ПОСТАНОВЛЯЄ:**

1. Затвердити Технічний регламент засобів індивідуального захисту, що додається.
2. Державному комітетові з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду забезпечити впровадження Технічного регламенту, затвердженого цією постановою, та здійснення контролю за дотриманням його вимог.
3. Ця постанова набирає чинності через шість місяців з дня опублікування.

Прем'єр-міністр України
Ю. Тимошенко

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова Кабінету Міністрів України
27.08.2008 р. № 761

ТЕХНІЧНИЙ РЕГЛАМЕНТ

ЗАСОБІВ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАХИСТУ

Загальні положення

1. Цей Технічний регламент визначає вимоги до рівня безпеки засобів індивідуального захисту, проведення процедури оцінки відповідності таким вимогам, встановлює правила маркування зазначених засобів та введення їх в обіг.

Під засобом індивідуального захисту (далі – засіб захисту) слід розуміти спорядження, що призначається для носіння користувачем та/або забезпечення його захисту від однієї або кількох видів небезпеки для життя чи здоров'я.

До засобів захисту також належать:

– поєднання кількох видів пристосування чи спорядження, що призначаються для забезпечення захисту користувача від одного чи кількох видів потенціального (одночасного) ризику;

– захисне пристосування чи спорядження, що призначається для носіння користувачем або забезпечення його захисту, яке є частиною або використовується разом з іншим обладнанням;

– замінні компоненти засобів захисту, що необхідні для їх нормального функціонування та використовуються тільки для таких засобів.

2. Засоби захисту поділяються на три категорії:

1) *перша категорія* – засоби захисту, що мають конструкцію простої складності і призначаються для захисту від:

– незначної механічної дії (садові рукавички, наперстки тощо);

– впливу слабких мийних засобів, наслідки дії яких легко усуваються (рукавички для захисту від впливу розчинів мийних засобів);

– температурного впливу при взаємодії з поверхнями, нагрітими до температури, що не перевищує 50°C, і нешкідливого механічного впливу (рукавички, фартухи тощо);

– впливу погодних умов (головні убори, сезонний одяг, взуття тощо);

– слабких ударів та вібрації, що не впливають на життєво важливі органи та не здатні спричинити невиліковні uszkodження (легкі захисні шоломи, рукавички, легке взуття тощо);

– сонячного світла (сонцезахисні окуляри);

2) *друга категорія* – засоби захисту, що мають конструкцію середньої складності і не належать до першої і третьої категорії;

3) *третья категорія* – засоби захисту, що мають конструкцію високої складності і призначаються для захисту від небезпеки, яка загрожує життю людей, або небезпеки заподіяння невиліковних тілесних ушкоджень, ступінь якої користувач засобів захисту не може визначити своєчасно.

До третьої категорії належать:

– фільтрувальні пристрої для захисту дихальних шляхів від впливу твердих і рідких аерозолів, подразнювальних речовин, токсичних і радіоактивних газів;

– пристрої для захисту дихальних шляхів, що забезпечують повну ізоляцію від навколишнього природного середовища, зокрема призначені для застосування під водою;

– засоби захисту, що забезпечують частковий захист від впливу хімічних речовин та іонізуючого випромінювання;

– аварійне спорядження, що призначається для використання при високих температурах, вплив яких можна порівняти з впливом нагрітого до температури 100°C або вище повітря і які супроводжуються/не супроводжуються інфрачервоним випромінюванням, відкритим полум'ям або виділенням великої кількості розплавлених речовин;

– аварійне спорядження, що призначається для використання при низьких температурах, вплив яких можна порівняти з впливом повітря з температурою до мінус 50°C;

– засоби захисту від ураження електричним струмом;

– шоломи та щитки шоломів для мотоциклістів;

– засоби захисту від падіння з висоти.

3. Спорядження, що постачається на ринок у комплекті із засобом захисту та призначається для поєднання з іншим зовнішнім (додатковим) пристосуванням, є невід'ємною частиною такого засобу.

4. Вільний обіг засобів захисту на території України дозволяється тільки у разі безпеки таких засобів для життя та здоров'я, забезпечення захисту користувача від травм та захворювань за умови використання за призначенням і з урахуванням належного рівня обслуговування та експлуатації.

5. Виробник або його уповноважена особа чи постачальник повинен бути ознайомлений з прийнятим згідно з Технічним регламентом рішенням, що обмежує введення засобів захисту у вільний обіг з обґрунтуванням його причин та одночасним повідомленням про передбачені законодавством захисні заходи та граничні строки їх виконання.

6. Дія цього Технічного регламенту не поширюється на засоби захисту, що:

1) регламентуються іншими технічними регламентами;

2) спеціально призначаються для використання у Збройних силах або забезпечення правопорядку (шоломи, щити тощо);

3) призначаються для самооборони (балони з аерозолем, особиста зброя для самооборони тощо);

4) застосовуються на борту суден, літаків та під час рятувальних робіт і не призначаються для постійного носіння;

5) призначаються для використання приватними особами з метою захисту від:

– впливу несприятливих атмосферних умов (головні убори, сезонний одяг, взуття, парасолі тощо);

– вогкості і вологи (рукавички для захисту рук під час миття посуду тощо);

– впливу високої температури (рукавички тощо).

Вимоги до рівня безпеки засобів захисту

7. Засіб захисту повинен забезпечувати належний ступінь захисту від небезпеки і мати таку конструкцію, що у передбачуваних умовах експлуатації забезпечує максимально можливий рівень захисту користувача засобу, який може без ускладнень провадити пов'язану з ризиком діяльність.

8. Оптимальним рівнем захисту, що враховується у процесі розроблення конструкції засобу захисту, є рівень, при якому ефективність використання такого засобу не знижується в період впливу факторів ризику.

Якщо передбачувані умови експлуатації дають змогу виділити кілька рівнів небезпеки одного виду, в ході розроблення конструкції засобу захисту необхідно враховувати відповідний рівень захисту.

9. У процесі використання у передбачуваних умовах експлуатації засоби захисту не повинні створювати додаткових факторів ризику.

10. Матеріали, з яких виготовляється засіб захисту, а також продукти розпаду таких матеріалів не повинні негативно впливати на здоров'я користувача такого засобу та/або оточуючих.

11. Поверхня кожної складової частини засобу захисту, що під час використання торкається або потенційно може торкатися користувача такого засобу, повинна бути гладенькою, без гострих країв, деталей, що виступають та можуть спричинити подразнення шкіри або травми.

12. Обмеження рухів, положення або чуттєвого сприйняття користувачем засобів захисту, що обумовлені застосуванням засобу захисту, повинне бути мінімальним.

13. Засіб захисту повинен мати конструкцію, яка забезпечує урахування особливостей будови тіла людини. Такий засіб повинен залишатися в передбачуваному положенні протягом усього часу використання незалежно від умов навколишнього природного середовища, рухів та положення користувача.

Засіб захисту повинен мати систему регулювання/кріплення або випускатися в кількох розмірах.

14. Засіб захисту в передбачуваних умовах експлуатації повинен бути стійким до впливу факторів навколишнього природного середовища.

15. У тому разі, коли виробник випускає кілька моделей засобів захисту різного класу або типу, що призначаються для одночасного захисту суміжних частин тіла від комбінованих видів небезпеки, такі засоби повинні бути сумісні один з одним.

16. Система регулювання засобу захисту повинна бути сконструйована і виготовлена так, щоб у передбачуваних умовах експлуатації користувач міг визначити правильність її регулювання.

17. Засоби захисту, що закривають частини тіла, повинні забезпечувати достатній рівень вентиляції з метою зменшення потовиділення. У разі неможливості виконання таких вимог зазначені засоби захисту повинні бути обладнані пристроями, що поглинають піт.

18. Обмеження поля зору або зниження гостроти зору користувача, зумовлене застосуванням засобів захисту, що призначаються для захисту обличчя, очей і дихальних шляхів, повинне бути мінімальним.

Ступінь нейтральності оптичних систем засобів захисту повинен відповідати інтенсивності та/або тривалості їх використання.

У разі потреби такі засоби захисту повинні мати пристрої або оброблятися засобами, що запобігають утворенню конденсату.

Моделі засобів захисту, що призначаються для користувачів з порушенням зору, не повинні ускладнювати використання окулярів і контактних лінз.

19. Дата виготовлення та/або дата закінчення строку служби зазначаються на кожній складовій частині засобу захисту і на кожній його запасній частині, що постачається на ринок, з метою уникнення неправильного прочитання дат, які обов'язково зазначаються на упаковці.

Якщо виробник з певної причини не може зазначити строк служби засобу захисту безпосередньо на самому засобі, він повинен подати покупцеві інформацію про мінімальний строк служби виробу з урахуванням його якості, найбільш сприятливих умов зберігання, експлуатації, очищення і технічного обслуговування.

20. У тому разі, коли існує ймовірність погіршення захисних характеристик засобу захисту внаслідок частого очищення згідно з інструкцією, виробник повинен зазначити на кожному засобі захисту, що постачається на ринок, та у документації, що додається до кожного такого засобу, максимальну кількість процедур очищення, після виконання яких виріб необхідно здати на перевірку чи утилізацію.

21. У тому разі, коли в передбачуваних умовах експлуатації може виникнути небезпека зчеплення засобу захисту з об'єктом, що рухається, міцність матеріалу, з якого виготовлено зазначений засіб захисту, розраховується так, щоб він у цей час рвався або ламався, забезпечуючи безпеку користувача.

22. Засоби захисту, що призначаються для використання в аварійних та інших нештатних ситуаціях, повинні бути простими у використанні. Час, необхідний для кріплення та/або зняття засобу захисту, повинен бути мінімальним.

23. Засоби захисту, що призначаються для використання у вибухонебезпечних ситуаціях, не повинні бути можливим джерелом іскри, яка виникає внаслідок електростатичного розряду, або іскри іншого походження, здатної стати причиною займання вибухонебезпечної суміші.

24. До засобів захисту третьої категорії додається документація, що містить:

– відомості, призначені винятково для фахівців, які з їх урахуванням дають відповідні інструкції користувачеві;

– інструкції, які дають змогу користувачеві перевірити правильність регулювання і можливість експлуатації засобу захисту.

Якщо засіб захисту оснащений сигналізацією, що спрацьовує у разі зниження рівня захисту до неприпустимого, така сигналізація повинна сприйматися користувачем в умовах, для яких призначається зазначений засіб.

25. Складові частини засобу захисту, що підлягають регулюванню і заміні користувачем, повинні мати таку конструкцію, яка дає змогу їх відрегулювати, закріпити і замінити без допомоги інструментів.

26. У тому разі, коли засіб захисту складається з пристосувань, приєднаних до зовнішнього пристрою, такі пристосування повинні бути сконструйовані та виготовлені з урахуванням того, щоб зазначений засіб приєднувався тільки до пристрою відповідного типу.

27. Система циркуляції рідини у разі оснащення нею засобу захисту повинна бути сконструйована і виготовлена так, щоб рідина вільно циркулювала у межах усієї частини тіла, що підлягає захисту, незалежно від положення і рухів користувача в передбачуваних умовах експлуатації.

28. Ідентифікаційні або розпізнавальні знаки, які прямо або дотично стосуються захисних властивостей засобу захисту та якими він маркується, повинні мати форму гармонізованих піктограм або ідеограм і чітко читатися протягом усього передбачуваного строку служби такого засобу. Крім того, такі знаки повинні містити точну і повну інформацію, що не допускає неоднозначного тлумачення та подається українською мовою та мовою країни, в якій дане пристосування використовується. У разі коли на виріб неможливо нанести всі або деякі маркувальні знаки у зв'язку з малим розміром засобу захисту, такі знаки наносяться на упаковці або зазначаються в документації, що додається до нього.

29. Засіб захисту, що призначається для:

– використання в ситуаціях, коли користувачеві необхідно виділятися на фоні інших об'єктів, повинен бути оснащений не менш як одним пристроєм, що випромінює пряме або відбите світло відповідної інтенсивності і має фотометричні та колориметричні властивості;

– захисту користувача одночасно від кількох видів небезпеки, повинен відповідати основним вимогам до засобів захисту від кожного виду небезпеки;

– захисту від механічних ударів, повинен мати амортизаційні властивості, достатні для забезпечення захисту частин тіла, що зазнають удару.

Ступінь захисту, що забезпечує такий засіб, визначається з урахуванням максимального ступеня захисту, при якому розмір і маса засобу захисту не зменшують ефективності його використання.

30. Матеріали, з яких виготовляються засоби захисту, що призначаються для захисту тіла або його частин від поверхневих ушкоджень, повинні забезпечувати достатній захист від подряпин, порізів, проколів у передбачуваних умовах експлуатації таких засобів.

31. Підшва взуття для запобігання ковзанню повинна бути розроблена, виготовлена або оснащена додатковими складовими частинами, що забезпечують задовільне зчеплення з поверхнею залежно від характеру і стану такої поверхні.

32. Засоби захисту, що призначаються для запобігання падінню з висоти, повинні мати систему ременів для кріплення до тіла користувача і систему кріплення до надійної точки опори. У передбачуваних умовах експлуатації використання зазначених засобів захисту повинне обмежувати шлях вертикального падіння користувача таким чином, щоб запобігти його зіткненню з перешкодами. Гальмівне зусилля, що виникає при цьому, не повинне спричинити тілесних ушкоджень користувачеві або шкودити складовим частинам засобів захисту.

Після припинення руху користувач засобу захисту повинен перебувати у прийнятному положенні до надання йому допомоги.

У документації до засобу захисту, що призначається для запобігання падінню з висоти, зазначаються:

- вимоги до опорної точки і мінімальної висоти, на якій повинен перебувати користувач;
- інформація про кріплення системи ременів на тілі користувача і приєднання засобу захисту до точки опори;
- дані про результати його випробувань, а також вимоги до періодичного огляду засобу захисту та його випробувань.

33. Засоби захисту, що призначаються для захисту від впливу механічної вібрації, повинні достатньо послаблювати складові вібрації, яка впливає на частину тіла, що захищається. Ефективне значення сумарного прискорення, що передається користувачеві засобу складовими вібрації, не повинне перевищувати граничних значень, які рекомендуються з урахуванням максимальної величини і тривалості передбачуваного впливу протягом одного дня на частину тіла, що захищається.

34. Засоби захисту, що призначаються для захисту будь-якої частини тіла від статичного здавлювання, повинні його послаблювати достатньою для запобігання серйозним травмам або хронічним захворюванням мірою.

35. Засоби захисту, що призначаються для захисту від утоплення, повинні якнайшвидше повертати на поверхню знесилоного користувача або такого, що втратив свідомість унаслідок падіння у рідке середовище, не заподіючи шкоди його здоров'ю, і підтримувати його до надання допомоги в положенні, що не ускладнює дихання.

Засоби захисту можуть бути надувні, виготовлені цілком або частково з плавучих матеріалів, а також наповнюватися газом автоматично або вручну.

36. У передбачуваних умовах експлуатації:

– засоби захисту повинні без шкоди для їх ефективності витримувати удар об поверхню рідкого середовища і бути стійкими до факторів, що властиві для такого середовища;

– час наповнення надувних засобів захисту повинен бути мінімальним.

Відповідно до передбачуваних умов експлуатації, деякі типи засобів захисту повинні бути обладнані всіма засобами наповнення та/або світловим чи звуковим пристроєм сигналізації та/або пристроєм зчеплення і кріплення для витягування користувача з рідкого середовища та/або призначені для тривалого використання протягом часу, коли існує небезпека падіння користувача у рідке середовище або коли користувач частково занурений у таке середовище.

37. Засіб захисту, здатний у передбачуваних умовах експлуатації достатньо підтримувати користувача на поверхні рідкого середовища, повинен забезпечувати свободу рухів користувача, зокрема давати змогу користувачеві пливати і вживати заходів для порятунку себе та інших людей.

38. Засоби захисту, що призначаються для захисту від шкідливого впливу шуму, повинні знижувати шум до рівня, що не перевищує величину, еквівалентну величині припустимого рівня впливу шуму. Такі засоби маркуються шляхом нанесення на них інформації про рівень послаблення шуму та індексу комфортності. У разі неможливості розміщення зазначеної інформації на засобі захисту її наносять на упаковці.

39. Тепловий опір і механічна міцність засобів захисту, що призначаються для захисту частин тіла від впливу тепла та/або вогню, повинні відповідати передбачуваним умовам експлуатації таких засобів.

Матеріали та інші складові частини, з яких виготовляються засоби захисту, що призначаються для захисту від променевого і конвекційного тепла, повинні мати відповідний коефіцієнт передачі падаючого теплового потоку. Ступінь вогнестійкості таких матеріалів повинен виключати можливість самозаймання у передбачуваних умовах експлуатації.

Якщо зовнішня поверхня зазначених матеріалів та інші складові частини мають відбивальні властивості, здатність такої поверхні до відбивання повинна бути достатньою для відбивання теплового потоку та інфрачервоного випромінювання.

40. Матеріали та інші складові частини, з яких виготовляються засоби захисту, що призначаються для короткочасного використання при високих температурах навколишнього природного середовища, і засоби захисту, які можуть піддаватися впливу нагрітих речовин, зокрема великої кількості розплавлених матеріалів, повинні мати достатній тепловий опір протягом часу, доки користувач не залишить небезпечну зону і не звільниться від засобу захисту.

Матеріали та інші складові частини засобу захисту повинні мати достатню ударну міцність.

Ступінь вогнестійкості матеріалів, з яких виготовляються засоби захисту і які можуть піддаватися впливу відкритого вогню, а також матеріалів, що використовуються для виготовлення пожежного спорядження, повинен відповідати класу безпеки для передбачуваних умов експлуатації. Зазначені матеріали не повинні плавитися і сприяти поширенню полум'я.

Готовий до застосування засіб захисту в передбачуваних умовах експлуатації повинен мати такі властивості:

– кількість тепла, що передається користувачеві, повинна бути настільки невисокою, щоб температура частини тіла, яку необхідно захистити, не підвищувалася до величини, при якій виникає біль або ймовірність заподіяння шкоди здоров'ю користувача;

– з метою уникнення опіків захисна оболонка засобу захисту не повинна торкатися шкіри користувача і пропускати рідину або пару;

– якщо засіб захисту оснащений охолоджувальними пристроями, що призначаються для поглинання падаючого тепла за допомогою випарювання рідини або твердої речовини, конструкція такого засобу повинна забезпечувати відведення летких речовин від користувача і запобігати їх прониканню під захисну оболонку засобу;

– дихальний пристрій, яким оснащений засіб захисту, повинен забезпечувати належний ступінь захисту в передбачуваних умовах експлуатації. Документація, яка додається до засобів захисту, що призначаються для короткочасного використання при високих температурах, повинна містити інформацію, необхідну для визначення максимально припустимого рівня впливу тепла на користувача, що передається йому пристосуванням під час використання за призначенням.

41. Тепловий опір і механічна міцність засобів захисту, що призначаються для захисту частин тіла від впливу низьких температур, повинні відповідати передбачуваним умовам експлуатації.

Матеріали та інші складові частини, з яких виготовляються засоби захисту, що призначаються для захисту від низьких температур, повинні мати коефіцієнт передачі прямого теплового потоку, що відповідає передбачуваним умовам експлуатації. Гнучкі матеріали, з яких виготовляються засоби захисту, що призначаються для захисту від впливу низьких температур, повинні зберігати гнучкість, щоб не обмежувати свободу рухів користувача.

Матеріали засобів захисту та їх складові частини, які можуть зазнати впливу великої кількості охолоджених рідких речовин, повинні мати достатню ударну міцність.

Готовий до використання засіб захисту в передбачуваних умовах експлуатації повинен мати такі властивості:

- кількість тепла, що пропускається засобом захисту, повинна бути такою, щоб температура частини тіла, яку необхідно захистити (у тому числі фаланги пальців, у разі, коли такими частинами є ноги або руки), не знижувалася до величини, при якій виникає біль або ймовірність заподіяння шкоди здоров'ю користувача;

- з метою уникнення переохолодження захисна оболонка засобу захисту не повинна торкатися шкіри користувача і пропускати дощову воду.

Дихальний пристрій, яким обладнаний засіб захисту, повинен забезпечувати належний ступінь захисту в передбачуваних умовах експлуатації.

Документація до моделей засобів захисту, що призначаються для захисту від впливу низьких температур під час короткочасного використання, повинна містити, зокрема, інформацію, необхідну для визначення максимально допустимого впливу низьких температур на користувача.

42. Засоби захисту, що призначаються для захисту всього тіла або його частини від ураження електричним струмом, повинні забезпечувати достатню ізоляцію при напругах, впливу яких може зазнати користувач при найбільш несприятливих умовах.

Струм витоку на захисну оболонку засобу захисту такого класу, що вимірюється під час випробувань при напругах, визначених у передбачуваних умовах експлуатації, повинен бути мінімальним у всіх випадках.

На засобі захисту та його упаковці, що призначається для роботи з електрообладнанням, яке перебуває під напругою, або поряд з ним, необхідно наносити маркування із зазначенням класу захисту та/або відповідної робочої напруги, серійного номера, дати виготовлення. Крім того, на зовнішній поверхні захисної оболонки такого засобу необхідно передбачити місце для запису дати введення його в експлуатацію, проведення періодичних оглядів і перевірок та випробувань.

У документації зазначається сфера застосування засобу захисту, а також характер і періодичність проведення перевірки його діелектричних властивостей.

43. Засоби захисту, що призначаються для захисту органів зору від гострих або хронічних ушкоджень, які виникають унаслідок впливу неіонізуючого випромінювання, повинні поглинати або відбивати більшу частину енергії випромінювання в небезпечному діапазоні частот, не послаблюючи при цьому складові випромінювання, що перебувають у видимій частині спектра, не порушуючи контрастності зображення і здатності користувача розрізнати кольори відповідно до передбачуваних умов експлуатації.

Захисні окуляри повинні мати коефіцієнт світлопроникності, при якому інтенсивність випромінювання не перевищує максимально допустимого значення.

Захисні окуляри не повинні втрачати свої властивості внаслідок впливу випромінювання в передбачуваних умовах експлуатації. На упаковці кожного виробу, що постачається на ринок, зазначається коефіцієнт світлопроникності.

Окуляри, що призначаються для захисту від випромінювання одного виду, класифікуються за коефіцієнтом захисту. Документація повинна містити діаграми, що дають змогу вибрати найпридатніші засоби захисту з урахуванням таких факторів, як відстань до джерела випромінювання і спектральний розподіл випромінювання на такій відстані.

Виробник повинен зазначити відповідний коефіцієнт світлопроникності на кожному екземплярі захисних окулярів.

44. Матеріали та інші складові частини, з яких виготовляються засоби захисту, що призначаються для захисту всіх частин тіла від радіоактивного пилу, газу, рідини або сумішей, повинні забезпечувати у передбачуваних умовах експлуатації ефективний захист від проникнення забруднювальних речовин.

Залежно від природи і стану забруднювальних речовин, засоби захисту повинні забезпечувати належний ступінь непроникності за допомогою захисної оболонки та/або системи вентиляції і герметизації, що запобігають зворотному розсіюванню забруднювальних речовин.

Проведення процедури знезаражування засобів захисту не повинне впливати на його придатність для повторного використання протягом передбачуваного строку служби.

45. Інтенсивність випромінювання електронів (бета-випромінювання) або випромінювання протонів (рентгенівське випромінювання, гама-випромінювання), що відбиваються засобами захисту для захисту користувача від зовнішньої радіації шляхом повного або часткового ослаблення випромінювання, повинна бути незначною.

Матеріали та інші складові частини, з яких виготовляються такі засоби захисту, повинні забезпечувати ступінь захисту користувача, що відповідає передбачуваним умовам експлуатації, без обмеження його рухів, унаслідок яких може збільшитися час впливу випромінювання.

На засобові захисту повинна бути нанесена інформація про тип і товщину матеріалів.

46. Засоби захисту, що призначаються для захисту дихальних шляхів, повинні забезпечувати надходження до організму користувача придатного для дихання повітря, коли такий користувач перебуває в забрудненому середовищі чи в середовищі з недостатнім або надмірним вмістом кисню.

Придатне для дихання повітря повинне надходити через фільтр за допомогою повітропроводу.

Матеріали та інші складові частини, з яких виготовляються засоби захисту, що призначаються для захисту дихальних шляхів, повинні забезпечувати дихання користувача протягом усього періоду їх використання у передбачуваних умовах експлуатації.

Герметичність маски, падіння тиску при вдиханні і (в разі, коли засіб захисту є фільтрувальним пристроєм) ефективність очищення

повітря повинні гарантувати захист від проникнення з навколишнього природного середовища забрудненого повітря в об'ємі, здатному завдати шкоди здоров'ю користувача.

Засоби захисту, що призначаються для захисту дихальних шляхів, повинні маркуватися ідентифікаційним знаком виробника. Крім того, на таких засобах зазначаються характеристики, властиві даному типу пристосування, та додається інструкція.

Документація, що додається до пристроїв фільтрувального типу, повинна також містити інформацію про строки зберігання фільтрів в оригінальній упаковці.

47. Засоби захисту, що призначаються для захисту всіх частин тіла від контакту з небезпечними речовинами, у тому числі з такими, що інфікують, повинні запобігати проникненню або дифузії зазначених речовин через захисну оболонку в передбачуваних умовах експлуатації.

Матеріали, з яких виготовлені зазначені засоби захисту, а також їх конструкції повинні забезпечувати повну герметизацію, що дає змогу використовувати засоби захисту протягом тривалого періоду.

У тому разі, коли небезпечні речовини за своєю природою або в передбачуваних умовах використання мають підвищену проникну здатність, що обмежує максимальний строк безперервного використання засобу захисту, необхідно провести випробування такого засобу з метою визначення його класифікаційної приналежності за критерієм ефективності. На засобах захисту, що пройшли випробування, наноситься маркування з найменуваннями або кодовими позначеннями речовин, використаних під час випробувань, а також інформація про допустимий час забезпечення захисту. У разі потреби документація повинна містити опис зазначених кодових позначень, докладний опис стандартних випробувань та інформацію, необхідну для визначення максимально припустимого строку використання засобу захисту в різних передбачуваних умовах експлуатації.

48. Засоби захисту, що призначаються для захисту дихальних шляхів у водолазному спорядженні, повинні забезпечувати у передбачуваних умовах експлуатації подачу до організму користувача придатної для дихання газоподібної суміші.

У тому разі, коли вимагають передбачувані умови експлуатації, до складу зазначених засобів захисту повинні входити:

- костюм, що захищає користувача від підвищеного тиску рідини на глибині занурення та/або від впливу холоду;
- система сигналізації, що повідомляє користувача про можливе припинення подачі придатної для дихання газоподібної суміші;
- рятувальний костюм, що забезпечує повернення користувача на поверхню.

Вимоги до виготовлення засобів захисту

49. З метою виготовлення будь-якої моделі засобу захисту виробник повинен мати документи, що містять:

1) дані про матеріали, з яких буде виготовлено моделі засобу захисту, детальне креслення зазначеного засобу, до якого у разі потреби додаються примітки з розрахунками і результатами випробувань дослідного зразка, що необхідні для визначення ступеня відповідності засобу захисту основним вимогам;

2) опис випробувального і контрольного обладнання, за допомогою якого засіб захисту перевіряється на відповідність стандартам та іншим технічним вимогам;

3) найменування та місцезнаходження виробника або його уповноваженої особи чи постачальника;

4) інструкцію з експлуатації, збереження, очищення, обслуговування та дезінфекції засобу захисту. Засоби, що рекомендуються для очищення, технічного обслуговування та дезінфекції, не повинні мати негативного впливу на засіб захисту або користувача при дотриманні інструкції;

5) характеристику засобу захисту, одержану за результатами технічних випробувань;

6) інформацію про:

- клас захисту засобу, що відповідає рівню його безпеки та сфері застосування;
- додаткові складові частини і характеристики запасних частин;
- строк використання засобу захисту і його складових частин;
- упаковку, що відповідає вимогам до транспортування засобів захисту;
- значення маркувальних знаків і написів.

Зазначені документи подаються українською мовою або мовою країни, в якій засіб захисту використовуватиметься.

Процедура оцінки відповідності

50. Оцінку відповідності засобів захисту вимогам цього Технічного регламенту виробник або його уповноважена особа чи постачальник проводить шляхом застосування процедур (модулів оцінки відповідності), визначених Постановою Кабінету Міністрів України від 7 жовтня 2003 р. № 1585 «Про затвердження Технічного регламенту модулів оцінки відповідності та вимог щодо маркування національним знаком відповідності, які застосовуються в технічних регламентах» (Офіційний вісник України, 2003 р., № 41, ст. 2175; 2007 р., № 1, ст. 31).

Оцінка відповідності засобів захисту, що належать до першої категорії, проводиться згідно з модулем А. У тому разі, коли користувач засобів захисту може самостійно оцінити ступінь захисту від мінімальної небезпеки або шкідливої дії та своєчасно виявити таку дію, перевірка на відповідність стандартам з офіційно опублікованого переліку національних стандартів, застосування яких відповідає вимогам цього Технічного регламенту, не проводиться.

Оцінка відповідності засобів захисту, що належать до другої та третьої категорій, проводиться за вибором виробника відповідно до модуля В у комбінації з модулем С або D.

51. Під час проведення оцінки відповідності виробник або його уповноважена особа чи постачальник:

- складає декларацію про відповідність згідно з додатком, яку пред'являє на вимогу призначених органів державної влади;
- маркує кожну одиницю засобу захисту національним знаком відповідності згідно з Постановою Кабінету Міністрів України від 29 листопада 2001 р. № 1599 «Про затвердження опису та правил застосування національного знака відповідності» (Офіційний вісник України, 2001 р., № 49, ст. 2188).

Національний знак відповідності, який повинен легко читатися і не стиратися протягом передбачуваного строку служби, наноситься на видному місці кожного засобу захисту, що постачається на ринок, та його упаковки.

ДЕКЛАРАЦІЯ
про відповідність засобу індивідуального захисту вимогам Технічного регламенту

_____ (повне найменування виробника або його уповноваженої особи чи
постачальника; їх місцезнаходження, код згідно з ЄДРПОУ)

в особі _____ (посада, прізвище, ім'я та по батькові виробника або його уповноваженої особи чи постачальника)

підтверджую, що _____ (повне найменування засобу індивідуального захисту, тип, марка, модель)

який виготовляється згідно з _____ (назва та позначення нормативних документів, що
підтверджують відповідність Технічному регламенту)

відповідає Технічному регламенту.
Сертифікат відповідності* _____ (номер сертифіката, дата його реєстрації,
строк дії, найменування та місцезнаходження призначеного органу з оцінки відповідності)

Декларація складена під відповідальність _____ (виробника або його уповноваженої
особи чи постачальника (потрібне вписати)

_____ (посада особи, що склала декларацію) _____ (підпис) _____ (ініціали та прізвище)

МП _____ 20__ р. Місце для позначки про реєстрацію декларації

ГОСТ 12.1.005-88

МЕЖГОСУДАРСТВЕННЫЙ СТАНДАРТ.

СИСТЕМА СТАНДАРТОВ БЕЗОПАСНОСТИ ТРУДА.

ОБЩИЕ САНИТАРНО-ГИГИЕНИЧЕСКИЕ ТРЕБОВАНИЯ

К ВОЗДУХУ РАБОЧЕЙ ЗОНЫ

Друкуються мовою оригіналу

Настоящий стандарт распространяется на воздух рабочей зоны предприятий народного хозяйства. Стандарт устанавливает общие санитарно-гигиенические требования к показателям микроклимата и допустимому содержанию вредных веществ в воздухе рабочей зоны. Требования к допустимому содержанию вредных веществ в воздухе рабочей зоны распространяются на рабочие места независимо от их расположения (в производственных помещениях, в горных выработках, на открытых площадках, транспортных средствах и т. п.).

Требования к микроклимату не распространяются на рабочие места в подземных и горных выработках, в транспортных средствах, животноводческих и птицеводческих помещениях, помещениях для хранения сельскохозяйственных продуктов, холодильниках и складах.

Стандарт не распространяется на требования к воздуху рабочей зоны при радиоактивном загрязнении.

Стандарт содержит общие требования к методам измерения и контроля показателей микроклимата и концентраций вредных веществ.

Термины и пояснения к ним приведены в приложении 1.

1. ОПТИМАЛЬНЫЕ И ДОПУСТИМЫЕ ВЕЛИЧИНЫ ПОКАЗАТЕЛЕЙ МИКРОКЛИМАТА В ПРОИЗВОДСТВЕННЫХ ПОМЕЩЕНИЯХ**

1.1 Показателями, характеризующими микроклимат, являются:

- 1) температура воздуха;
- 2) относительная влажность воздуха;
- 3) скорость движения воздуха;
- 4) интенсивность теплового излучения.

1.2. Оптимальные показатели микроклимата распространяются на всю рабочую зону, допустимые показатели устанавливаются дифференцированно для постоянных и непостоянных рабочих мест. Оптимальные и допустимые показатели температуры, относительной влажности и скорости движения воздуха в рабочей зоне производственных помещений должны соответствовать значениям, указанным в табл. 1.

1.3. Допустимые величины показателей микроклимата устанавливаются в случаях, когда по технологическим требованиям, техническим и экономическим причинам не обеспечиваются оптимальные нормы.

1.4. В кабинах, на пультах и постах управления технологическими процессами, в залах вычислительной техники и других производственных помещениях при выполнении работ операторского типа, связанных с нервно-эмоциональным напряжением, должны соблюдаться

*За умови використання виробником модуля, в якому процедура оцінки відповідності засобу індивідуального захисту здійснюється призначеним органом.

**В соответствии с санитарными нормами микроклимата производственных помещений, утвержденными Минздравом СССР.

Оптимальные и допустимые нормы температуры, относительной влажности и скорости движения воздуха в рабочей зоне производственных помещений

Период года	Категория работ	Температура, °С						Относительная влажность, %		Скорость движения, м/с	
		оптимальная	допустимая				оптимальная	допустимая на рабочих местах постоянных и непостоянных, не более	оптимальная, не более	допустимая на рабочих местах постоянных и непостоянных*	
			верхняя граница		нижняя граница						
			на рабочих местах								
постоянных	непостоянных	постоянных	непостоянных								
Холодный	Легкая – Ia	22–24	25	26	21	18	40–60	75	0,1	Не более 0,1	
	Легкая – Ib	21–23	24	25	20	17	40–60	75	0,1	Не более 0,2	
	Средней тяжести – IIa	18–20	23	24	17	15	40–60	75	0,2	Не более 0,3	
	Средней тяжести – IIб	17–19	21	23	15	13	40–60	75	0,2	Не более 0,4	
	Тяжелая – III	16–18	19	20	13	12	40–60	75	0,3	Не более 0,5	
Теплый	Легкая – Ia	23–25	28	30	22	20	40–60	55 (при 28°С)	0,1	0,1–0,2	
	Легкая – Ib	22–24	28	30	21	19	40–60	60 (при 27°С)	0,2	0,1–0,3	
	Средней тяжести – IIa	21–23	27	29	18	17	40–60	65 (при 26°С)	0,3	0,2–0,4	
	Средней тяжести – IIб	20–22	27	29	16	15	40–60	70 (при 25°С)	0,3	0,2–0,5	
	Тяжелая – III	18–20	26	28	15	13	40–60	75 (при 24°С и ниже)	0,4	0,2–0,6	

*Большая скорость движения воздуха в теплый период года соответствует максимальной температуре воздуха, меньшая – минимальной температуре воздуха. Для промежуточных величин температуры воздуха скорость его движения допускается определять интерполяцией; при минимальной температуре воздуха скорость его движения может приниматься также ниже 0,1 м/с – при легкой работе и ниже 0,2 м/с – при работе средней тяжести и тяжелой.

оптимальные величины температуры воздуха 22–24°С, его относительной влажности 60–40% и скорости движения (не более 0,1 м/с). Перечень других производственных помещений, в которых должны соблюдаться оптимальные нормы микроклимата, определяется отраслевыми документами, согласованными с органами санитарного надзора в установленном порядке.

1.5. При обеспечении оптимальных показателей микроклимата температура внутренних поверхностей конструкций, ограждающих рабочую зону (стен, пола, потолка и др.), или устройств (экранов и т. п.), а также температура наружных поверхностей технологического оборудования или ограждающих его устройств не должны выходить более чем на 2°С за пределы оптимальных величин температуры воздуха, установленных в табл. 1 для отдельных категорий работ. При температуре поверхностей ограждающих конструкций ниже или выше оптимальных величин температуры воздуха рабочие места должны быть удалены от них на расстояние не менее 1 м. Температура воздуха в рабочей зоне, измеренная на разной высоте и в различных участках помещений, не должна выходить в течение смены за пределы оптимальных величин, указанных в табл. 1 для отдельных категорий работ.

1.6. При обеспечении допустимых показателей микроклимата температура внутренних поверхностей конструкций, ограждающих рабочую зону (стен, пола, потолка и др.), или устройств (экранов и т. п.) не должна выходить за пределы допустимых величин температуры воздуха, установленных в табл. 1, для отдельных категорий работ. Перепад температуры воздуха по высоте рабочей зоны при всех категориях работ допускается до 3°С.

Колебания температуры воздуха по горизонтали в рабочей зоне, а также в течение смены допускаются до 4°С – при легких работах, до 5°С – при средней тяжести работах и до 6°С – при тяжелых работах, при этом абсолютные значения температуры воздуха, измеренной на разной высоте и в различных участках помещений в течение смены, не должны выходить за пределы допустимых величин, указанных в табл. 1.

Требования 1.5 и 1.6 к температуре внутренних поверхностей ограждающих конструкций и устройств не распространяются на температуру поверхностей систем охлаждения и отопления помещений и рабочих мест.

1.7. При обеспечении оптимальных и допустимых показателей микроклимата в холодный период года следует применять средства защиты рабочих мест от радиационного охлаждения от остекленных поверхностей оконных проемов, в теплый период года – от попадания прямых солнечных лучей.

1.8. Интенсивность теплового облучения работающих от нагретых поверхностей технологического оборудования, осветительных приборов, инсоляции на постоянных и непостоянных рабочих местах не должна превышать 35 Вт/м² при облучении 50% поверхности тела и более, 70 Вт/м² – при величине облучаемой поверхности от 25 до 50% и 100 Вт/м² – при облучении не более 25% поверхности тела.

Интенсивность теплового облучения работающих от открытых источников (нагретый металл, стекло, «открытое» пламя и др.) не должна превышать 140 Вт/м², при этом облучению не должно подвергаться более 25% поверхности тела и обязательным является использование средств индивидуальной защиты, в том числе средств защиты лица и глаз.

При наличии теплового облучения температура воздуха на постоянных рабочих местах не должна превышать указанные в табл. 1 верхние границы оптимальных значений для теплового периода года, на непостоянных рабочих местах – верхние границы допустимых значений для постоянных рабочих мест.

1.9. В производственных помещениях, расположенных в четвертом строительном-климатическом районе, определяемым в соответствии со строительными нормами и правилами по климатологии и геофизике, утвержденными Госстроем СССР, при соблюдении требований

п. 1.11 по предупреждению перегрева работающих, верхнюю границу допустимой температуры воздуха в теплый период года, указанную в табл. 1, допускается повышать на постоянных и непостоянных рабочих местах соответственно:

- не выше 31 и 32°C – при легких работах;
- не выше 30 и 31°C – при работах средней тяжести;
- не выше 29 и 30°C – при тяжелых работах.

Скорость движения воздуха при этом должна увеличиваться на 0,1 м/с, а относительная влажность воздуха понижаться на 5% на каждый градус повышения температуры, начиная от верхних границ допустимых температур воздуха, установленных в табл. 1 для отдельных категорий работ по тяжести в теплый период года.

1.10. В производственных помещениях, расположенных в строительном-климатическом подрайоне IV Б, определяемым в соответствии со строительными нормами и правилами по климатологии и геофизике, утвержденными Госстроем СССР, допускается в теплый период года на постоянных и непостоянных рабочих местах повышать относительную влажность воздуха, но не более чем на 10% по отношению к допустимым величинам, приведенным в табл. 1 для различных параметров температуры воздуха.

1.11. В производственных помещениях, в которых допустимые нормативные величины показателей микроклимата невозможно установить из-за технологических требований к производственному процессу или экономически обоснованной нецелесообразности, должна быть обеспечена защита работающих от возможного перегрева и охлаждения: системы местного кондиционирования воздуха, воздушное душирование, помещения для отдыха и обогрева, спецодежда и другие средства индивидуальной защиты, регламентация времени работы и отдыха и т. п. В целях профилактики тепловых травм температура наружных поверхностей технологического оборудования или ограждающих его устройств не должна превышать 45°C.

2. ТРЕБОВАНИЯ К МЕТОДАМ ИЗМЕРЕНИЯ И КОНТРОЛЯ ПОКАЗАТЕЛЕЙ МИКРОКЛИМАТА

2.1. Измерения показателей микроклимата должны проводиться в начале, середине и конце холодного и теплого периода года не менее 3 раз в смену (в начале, середине и конце). При колебаниях показателей микроклимата, связанных с технологическими и другими причинами, измерения необходимо проводить также при наибольших и наименьших величинах термических нагрузок на работающих, имеющих место в течение рабочей смены.

Измеренные величины показателей микроклимата должны соответствовать нормативным требованиям табл. 1, пп. 1.4–1.6 и 1.8.

2.2. Температуру, относительную влажность и скорость движения воздуха измеряют на высоте, 1,0 м от пола или рабочей площадки при работах, выполняемых сидя, и на высоте 1,5 м – при работах, выполняемых стоя. Измерения проводят как на постоянных, так и на непостоянных рабочих местах при их минимальном и максимальном удалении от источников локального тепловыделения, охлаждения или влаговыведения (нагретых агрегатов, окон, дверных проемов, ворот, открытых ванн и т. д.).

2.3. В помещениях с большой плотностью рабочих мест, при отсутствии источников локального тепловыделения, охлаждения или влаговыведения, участки измерения температуры, относительной влажности и скорости движения воздуха распределяются равномерно по всему помещению в соответствии с табл. 2.

Таблица 2

Минимальное количество участков измерения параметров микроклимата

Площадь помещения, м ²	Количество участков измерения
До 100	4
От 101 до 400 включ.	8
Св. 400	Количество участков определяется расстоянием между ними, которое не должно превышать 10 м

2.4. Для определения разности температуры воздуха и скорости его движения по высоте рабочей зоны следует проводить выборочные измерения на высоте 0,1; 1,0 и 1,7 м от пола или рабочей площадки в соответствии с задачами исследования.

Каждая из измеренных на этих уровнях величин должна соответствовать требованиям табл. 1, пп. 1.4–1.6 и 1.8.

2.5. При наличии источников лучистого тепла интенсивность теплового облучения на постоянных и непостоянных рабочих местах необходимо определять в направлении максимума теплового излучения от каждого из источников, располагая приемник прибора перпендикулярно падающему потоку на высоте 0,5; 1,0 и 1,5 м от пола или рабочей площадки.

Интенсивность теплового облучения, измеренная на каждом из этих уровней, должна соответствовать нормативным требованиям п. 1.8.

2.6. Измерения температуры поверхностей ограждающих конструкций (стен, пола, потолка) или устройств (экранов и т. п.), наружных поверхностей технологического оборудования или его ограждающих устройств следует производить в рабочей зоне на постоянных и непостоянных рабочих местах.

2.7. Температуру и относительную влажность воздуха следует измерять аспирационными психрометрами. При отсутствии в местах измерения источников лучистого тепла температуру и относительную влажность воздуха можно измерять психрометрами типа ПБУ-1М, суточными и недельными термографами и гигрографами при условии сравнения их показаний с показаниями аспирационного психрометра.

2.8. Скорость движения воздуха измеряют анемометрами ротационного действия (крыльчатые анемометры). Малые величины скорости движения воздуха (менее 0,3 м/с), особенно при наличии разнонаправленных потоков, измеряют электроанемометрами, а также цилиндрическими и шаровыми кататермометрами и т. п.

2.9. Тепловое облучение, температуру поверхностей ограждающих конструкций (стен, пола, потолка) или устройств (экранов и т. п.), наружных поверхностей технологического оборудования или его ограждающих устройств следует измерять приборами типа актинометров, болометров, электротермометров и т. п.

2.10. Диапазон измерения и допустимая погрешность измерительных приборов должны соответствовать требованиям табл. 3.

Требования к измерительным приборам

Наименование показателя	Диапазон измерения	Предельное отклонение
Температура воздуха по сухому термометру, °С	От 30 до 50 включ.	±0,2
Температура воздуха по смоченному термометру, °С	" 0 " 50 "	±0,2
Температура поверхности, °С	" 0 " 50 "	±0,5
Относительная влажность воздуха, %	" 10 " 90 "	±5,0
Скорость движения воздуха, м/с	" 0 " 0,5 " Св. 0,5	±0,05 ±0,1
Интенсивность теплового облучения, Вт/м ²	От 10 до 350 включ. Св. 350	±5,0 ±50,0

3. ПРЕДЕЛЬНО ДОПУСТИМОЕ СОДЕРЖАНИЕ ВРЕДНЫХ ВЕЩЕСТВ В ВОЗДУХЕ РАБОЧЕЙ ЗОНЫ

3.1. Содержание вредных веществ в воздухе рабочей зоны не должно превышать предельно допустимых концентраций (ПДК), используемых при проектировании производственных зданий, технологических процессов, оборудования, вентиляции, для контроля за качеством производственной среды и профилактики неблагоприятного воздействия на здоровье работающих.

3.2. Содержание вредных веществ в воздухе рабочей зоны подлежит систематическому контролю для предупреждения возможности превышения предельно допустимых концентраций – максимально разовых рабочей зоны (ПДК_{мр.рз}) и среднесменных рабочей зоны (ПДК_{сс.рз}).

Величины ПДК_{мр.рз} и ПДК_{сс.рз} приведены в приложении 2.

3.3. При одновременном содержании в воздухе рабочей зоны нескольких вредных веществ разнонаправленного действия ПДК остаются такими же, как и при изолированном воздействии.

3.4. При одновременном содержании в воздухе рабочей зоны нескольких вредных веществ однонаправленного действия (по заключению органов государственного санитарного надзора) сумма отношений фактических концентраций каждого из них (K₁, K₂ ... K_n) в воздухе к их ПДК (ПДК₁, ПДК₂ ... ПДК_n) не должна превышать единицы:

$$\frac{K_1}{\text{ПДК}_1} + \frac{K_2}{\text{ПДК}_2} + \dots + \frac{K_n}{\text{ПДК}_n} \leq 1.$$

4. КОНТРОЛЬ ЗА СОДЕРЖАНИЕМ ВРЕДНЫХ ВЕЩЕСТВ В ВОЗДУХЕ РАБОЧЕЙ ЗОНЫ

4.1. Общие требования

4.1.1. Отбор проб должен проводиться в зоне дыхания при характерных производственных условиях.

4.1.2. Для каждого производственного участка должны быть определены вещества, которые могут выделяться в воздух рабочей зоны. При наличии в воздухе нескольких вредных веществ контроль воздушной среды допускается проводить по наиболее опасным и характерным веществам, устанавливаемым органами государственного санитарного надзора.

4.2. Требования к контролю за соблюдением максимально разовой ПДК

4.2.1. Контроль содержания вредных веществ в воздухе проводится на наиболее характерных рабочих местах. При наличии идентичного оборудования или выполнении одинаковых операций контроль проводится выборочно на отдельных рабочих местах, расположенных в центре и по периферии помещения.

4.2.2. Содержание вредного вещества в данной конкретной точке характеризуется следующим суммарным временем отбора: для токсических веществ – 15 мин, для веществ преимущественно фиброгенного действия – 30 мин. За указанный период времени может быть отобрана одна или несколько последовательных проб через равные промежутки времени. Результаты, полученные при однократном отборе или при усреднении последовательно отобранных проб, сравнивают с величинами ПДК_{мр.рз}.

4.2.3. В течение смены и (или) на отдельных этапах технологического процесса в одной точке должно быть последовательно отобрано не менее трех проб. Для аэрозолей преимущественно фиброгенного действия допускается отбор одной пробы.

4.2.4. При возможном поступлении в воздух рабочей зоны вредных веществ с остронаправленным механизмом действия должен быть обеспечен непрерывный контроль с сигнализацией о превышении ПДК.

4.2.5. Периодичность контроля (за исключением веществ, указанных в 4.2.4) устанавливается в зависимости от класса опасности вредного вещества: для I класса – не реже 1 раза в 10 дней, II класса – не реже 1 раза в месяц, III и IV классов – не реже 1 раза в квартал.

В зависимости от конкретных условий производства периодичность контроля может быть изменена по согласованию с органами государственного санитарного надзора. При установленном соответствии содержания вредных веществ III, IV классов опасности уровню ПДК допускается проводить контроль не реже 1 раза в год.

4.3. Требования к контролю за соблюдением среднесменных ПДК

4.3.1. Среднесменные концентрации определяют для веществ, для которых установлен норматив – ПДК_{сс.рз}. Измерение проводят приборами индивидуального контроля либо по результатам отдельных измерений. В последнем случае ее рассчитывают как величину, средневзвешенную во времени, с учетом пребывания работающего на всех (в том числе и вне контакта с контролируемым веществом) стадиях и операциях технологического процесса. Обследование осуществляется на протяжении не менее чем 75% продолжительности смены в течение не менее 3 смен. Расчет проводится по формуле

$$K_{cc} = \frac{K_1 t_1 + K_2 t_2 + \dots + K_n t_n}{t_1 + t_2 + \dots + t_n},$$

где K_{сс} – среднесменная концентрация, мг/м³; K₁, K₂, ... K_n – средние арифметические величины отдельных измерений концентраций вредного вещества на отдельных стадиях (операциях) технологического процесса, мг/м³; t₁, t₂, ... t_n – продолжительность отдельных стадий (операций) технологического процесса, мин.

4.3.2. Периодичность контроля за соблюдением среднесменной ПДК должна быть не реже кратности проведения периодических медицинских осмотров, установленной Минздравом СССР.

5. ТРЕБОВАНИЯ К МЕТОДИКАМ И СРЕДСТВАМ ИЗМЕРЕНИЯ КОНЦЕНТРАЦИЙ ВРЕДНЫХ ВЕЩЕСТВ В ВОЗДУХЕ РАБОЧЕЙ ЗОНЫ

5.1. Структура, содержание и изложение методик измерения концентраций вредных веществ в воздухе рабочей зоны должны соответствовать требованиям ГОСТ 12.1.016, ГОСТ 8.010.

5.1*. Структура, содержание и изложение методик выполнения измерений концентраций вредных веществ в воздухе рабочей зоны должны соответствовать требованиям ГОСТ Р 8.563.

5.2. Методики измерения концентраций вредных веществ в воздухе рабочей зоны, разрабатываемые, пересматриваемые или внедряемые, должны быть утверждены Минздравом СССР и метрологически аттестованы в соответствии с требованиями ГОСТ 12.1.016, ГОСТ 8.010.

5.2*. Разрабатываемые, пересматриваемые или внедряемые методики выполнения измерений концентраций вредных веществ в воздухе рабочей зоны должны быть аттестованы в соответствии с требованиями ГОСТ Р 8.563 и утверждены Минздравом России в установленном порядке.

5.3. Методики и средства должны обеспечивать избирательное измерение концентрации вредного вещества в присутствии сопутствующих компонентов на уровне $\leq 0,5$ ПДК.

5.4. Суммарная погрешность измерений концентраций вредного вещества не должна превышать $\pm 25\%$.

5.4*. Границы допускаемой погрешности измерений концентрации вредных веществ в воздухе рабочей зоны, равных ПДК или более, должны составлять $\pm 25\%$ от измеряемой величины при доверительной вероятности 0,95; при измерениях концентраций ниже ПДК – границы допускаемой абсолютной погрешности измерений должны составлять $\pm 0,25$ ПДК в мг/м^3 при доверительной вероятности 0,95.

5.5. Результаты измерений концентраций вредных веществ в воздухе приводят к условиям: температуре 293 К (20°C) и давлению 101,3 кПа (760 мм рт. ст.).

5.6. Измерение концентраций вредных веществ в воздухе рабочей зоны индикаторными трубками должно проводиться в соответствии с ГОСТ 12.1.014.

5.7. Для автоматического непрерывного контроля за содержанием вредных веществ остронаправленного действия должны быть использованы быстродействующие и малоинерционные газоанализаторы, технические требования к которым должны быть согласованы с Минздравом СССР.

Примечания. 1. Данное требование распространяется на результаты единичных измерений (измерений, полученных при однократном отборе проб).

2. Для веществ, ПДК которых ниже $1,0 \text{ мг/м}^3$, допускается увеличивать указанные нормы не более чем в 2 раза.

5.7*. Для автоматического непрерывного контроля за содержанием вредных веществ в воздухе рабочей зоны должны быть использованы автоматические газоанализаторы и газоаналитические комплексы утвержденных типов, соответствующие требованиям ГОСТ 13320-81 и обеспечивающие выполнение требований п. 5.4 непосредственно или в совокупности с методикой выполнения измерений.

ПРИЛОЖЕНИЕ 1
(справочное)

ПОЯСНЕНИЯ ТЕРМИНОВ, ВСТРЕЧАЮЩИХСЯ В СТАНДАРТЕ

Термин 1	Пояснение 2
1. Производственные помещения	Замкнутые пространства в специально предназначенных зданиях и сооружениях, в которых постоянно (по сменам) или периодически (в течение рабочего дня) осуществляется трудовая деятельность людей.
2. Рабочая зона	Пространство, ограниченное по высоте 2 м над уровнем пола или площадки, на которых находятся места постоянного или непостоянного (временного) пребывания работающих
3. Рабочее место	Место постоянного или временного пребывания работающих в процессе трудовой деятельности
4. Постоянное рабочее место	Место, на котором работающий находится большую часть своего рабочего времени (более 50% или более 2 ч непрерывно). Если при этом работа осуществляется в различных пунктах рабочей зоны, постоянным рабочим местом считается вся рабочая зона
5. Непостоянное рабочее место	Место, на котором работающий находится меньшую часть (менее 50% или менее 2 ч непрерывно) своего рабочего времени
6. Микроклимат производственных помещений	Метеорологические условия внутренней среды этих помещений, которые определяются действующими на организм человека сочетаниями температуры, влажности, скорости движения воздуха и теплового излучения
7. Оптимальные микроклиматические условия	Сочетания количественных показателей микроклимата, которые при длительном и систематическом воздействии на человека обеспечивают сохранение нормального теплового состояния организма без напряжения механизмов терморегуляции. Они обеспечивают ощущение теплового комфорта и создают предпосылки для высокого уровня работоспособности
8. Допустимые микроклиматические условия	Сочетания количественных показателей микроклимата, которые при длительном и систематическом воздействии на человека могут вызывать преходящие и быстро нормализующиеся изменения теплового состояния организма, сопровождающиеся напряжением механизмов терморегуляции, не выходящим за пределы физиологических приспособительных возможностей. При этом не возникает повреждений или нарушений состояния здоровья, но могут наблюдаться дискомфортные теплоощущения, ухудшение самочувствия и понижение работоспособности
9. Холодный период года	Период года, характеризуемый среднесуточной температурой наружного воздуха, равной $+10^\circ\text{C}$ и ниже

* Действует на территории Российской Федерации – Изменение № 1 (ИУС 9-2000).

1	2
10. Теплый период года	Период года, характеризуемый среднесуточной температурой наружного воздуха выше +10°C
11. Среднесуточная температура наружного воздуха	Средняя величина температуры наружного воздуха, измеренная в определенные часы суток через одинаковые интервалы времени. Она принимается по данным метеорологической службы
12. Категории работ	Разграничение работ по тяжести на основе общих энергозатрат организма в ккал/ч (Вт). Примечание. Характеристику производственных помещений по категориям выполняемых в них работ, в зависимости от затраты энергии, следует производить в соответствии с ведомственными нормативными документами, согласованными в установленном порядке, исходя из категории работ, выполняемых 50% и более работающих в соответствующем помещении
13. Легкие физические работы (категория I)	Виды деятельности с расходом энергии не более 150 ккал/ч (174 Вт). Примечание. Легкие физические работы разделяются на категорию Ia – энергозатраты до 120 ккал/ч (139 Вт) и категорию Ib – энергозатраты 121–150 ккал/ч (140–174 Вт). К категории Ia относятся работы, производимые сидя и сопровождающиеся незначительным физическим напряжением (ряд профессий на предприятиях точного приборо- и машиностроения, на часовом, швейном производствах, в сфере управления и т. п.). К категории Ib относятся работы, производимые сидя, стоя или связанные с ходьбой и сопровождающиеся некоторым физическим напряжением (ряд профессий в полиграфической промышленности, на предприятиях связи, контролеры, мастера в различных видах производства и т. п.)
14. Средней тяжести физические работы (категория II)	Виды деятельности с расходом энергии в пределах 151–250 ккал/ч (175–290 Вт). Примечание. Средней тяжести физические работы разделяют на категорию IIa – энергозатраты от 151 до 200 ккал/ч (175–232 Вт) и категорию IIб – энергозатраты от 201 до 250 ккал/ч (233–290 Вт). К категории IIa относятся работы, связанные с постоянной ходьбой, перемещением мелких (до 1 кг) изделий или предметов в положении стоя или сидя и требующие определенного физического напряжения (ряд профессий в механо-сборочных цехах машиностроительных предприятий, в прядильно-ткацком производстве и т. п.). К категории IIб относятся работы, связанные с ходьбой, перемещением и переноской тяжестей до 10 кг и сопровождающиеся умеренным физическим напряжением (ряд профессий в механизированных литейных, прокатных, кузнечных, термических, сварочных цехах машиностроительных и металлургических предприятий и т. п.)
15. Тяжелые физические работы (категория III)	Виды деятельности с расходом энергии более 250 ккал/ч (290 Вт). Примечание. К категории III относятся работы, связанные с постоянными перемещениями, перемещением и переноской значительных (свыше 10 кг) тяжестей и требующие больших физических усилий (ряд профессий в кузнечных цехах с ручной ковкой, литейных цехах с ручной набивкой и заливкой опок машиностроительных и металлургических предприятий и т. п.)
16. Вредное вещество	По ГОСТ 12.1.007-76
17. Предельно допустимые концентрации (ПДК) вредных веществ в воздухе рабочей зоны	Концентрации, которые при ежедневной (кроме выходных дней) работе в течение 8 ч или при другой продолжительности, но не более 41 ч в неделю, в течение всего рабочего стажа не могут вызвать заболеваний или отклонений в состоянии здоровья, обнаруживаемых современными методами исследований в процессе работы или в отдаленные сроки жизни настоящего и последующих поколений
18. Зона дыхания	Пространство в радиусе до 50 см от лица работающего

ПРИЛОЖЕНИЕ 2
(обязательное)

ПРЕДЕЛЬНО ДОПУСТИМЫЕ КОНЦЕНТРАЦИИ (ПДК) ВРЕДНЫХ ВЕЩЕСТВ В ВОЗДУХЕ РАБОЧЕЙ ЗОНЫ

№ п/п	Наименование вещества	Величина ПДК, мг/м ³	Преимущественное агрегатное состояние в условиях производства	Класс опасности	Особенности действия на организм
1	2	3	4	5	6
1	Азота диоксид	2	п	III	0
2	Азота оксиды (в пересчете на NO ₂)	5	п	III	0
3	Акриламид ⁺	0,2	п	II	
4	Акриловый эфир этиленгликоля ⁺	0,5	п	II	
5	Акрилонитрил ⁺	0,5	п	II	A
6	Акролеин	0,2	п	II	
7	β-Аланин	10	а	III	
8	Алипур	1	а	II	
9	Алкилдифенилоксиды (алотерм-1)	50	п + а	IV	
10	Алкоксициандифенилы, C _n H _{2n+1} O/C ₁₂ H ₉ /CN, где n = 1–8	10	а	IV	
11	Аллил-α-аллилоксикарбонилоксиакрилат	0,03	п	I	
12	Аллиламин ⁺	0,5	п	II	
13	Аллила хлорид ⁺	0,3	п	II	

1	2	3	4	5	6
14	Аллилацетат ⁺	2	п	II	
15	Аллилацианид ⁺	0,3	п	II	0
16	Аллилхлорформиат ⁺	0,4	п	II	
17	Альдегид изовалериановый	10	п	III	
18	Альдегид изомасляный ⁺	5	п	III	
19	Альдегид кротоновый ⁺	0,5	п	II	
20	Альдегид масляный ⁺	5	п	III	
21	Альдегид пропионовый ⁺	5	п	III	
22	Алюминат лантана титанат кальция	6	а	III	Ф
23	Алюминий и его сплавы (в пересчете на алюминий)	2	а	III	Ф
24	Алюминия гидроксид	6	а	IV	Ф
25	Алюминия магнит	6	а	IV	Ф
26	Алюминия нитрид	6	а	IV	Ф
27	Алюминия окись с примесью до 20% окиси трехвалентного хрома (катализатор ИМ-2201)	1(по Cr ₂ O ₃)	а	III	
28	Алюминия оксид с примесью свободного диоксида кремния до 15% и оксида железа до 10% (в виде аэрозоля конденсации)	6	а	IV	Ф
29	Алюминия оксид в смеси со сплавом никеля до 15% (электрокорунд)	4	а	III	Ф
30	Алюминия оксид с примесью диоксида кремния в виде аэрозоля конденсации	2	а	III	Ф
31	Алюминия оксид в виде аэрозоля дезинтеграции (глинозем, электрокорунд, монокорунд)	6	а	IV	Ф
32	Амила бромид ⁺	0,3	п	II	
33	Амилаза бактериальная	1	а	II	A
34	Амилацетат	100	п	IV	
35	Амиломизентерин	1	а	III	
36	Амилоризин	1	а	III	
37	Амилформиат ⁺	10	п	III	
38	5,6-Амино-/2-п-аминофенил-/бензимидазол	0,4	а	II	
39	α-Аминоантрахинон	5	п	III	
40	п-Аминобензолсульфамид (стрептоцид)	1	а	II	
41	2-/п-Аминобензолсульфамидо/-4,6-диметилпиримидин (сульфадимезин)	1	а	II	
42	2-/п-Аминобензолсульфамидо/-3-метоксипиразин (сульфален)	0,1	а	II	
43	6-/п-Аминобензолсульфамидо/-3-метоксипиридазин (сульфапиридазин)	0,1	а	I	
44	4-/п-Аминобензолсульфамидо/-метоксипиримидин (сульфамонетоксин)	0,1	а	I	
45	2-/п-Аминобензолсульфамидо/-тиазол (норсульфазол)	1	а	II	
46	2-/п-Аминобензолсульфамидо/5-этил-1,3,4-тиадизол (этазол)	1	а	II	
47	п-Аминобензолсульфацетамид (сульфацил)	1	а	II	
48	п-Аминобензолсульфонилгуанидин (сульгин)	1	а	II	
49	м-Аминобензотрифтормид	0,5	п	II	
50	Аминокислоты, полученные микробным синтезом:				
	а) Аланин	5	а	III	
	б) Аргинин	10	а	III	
	в) Аспарагиновая кислота	10	а	III	
	г) Валин	5	а	III	
	д) Гистидин	2	а	III	
	е) Глицин	5	а	III	
	ж) Глутаминовая кислота	10	а	III	
	з) Изолейцин	5	а	III	
	и) Лейцин	5	а	III	
	к) Лизин	5	а	III	

1	2	3	4	5	6
	л) Метионин	5	а	III	
	м) Оксипролин	5	а	III	
	н) Пролин	5	а	III	
	о) Серин	5	а	III	
	п) Тирозин	5	а	III	
	р) Треонин	2	а	III	
	с) Триптофан	2	а	III	
	т) Фенилаланин	5	а	III	
	у) Цистеин	2	а	III	
	ф) Цистин	2	а	III	
51	4-Аминометилбензолсульфамида ацетат (мафенида ацетат)	0,5	а	II	
52	2-Амино-4-нитроанизол ⁺	1	п+а	II	
53	5-Амино-8-окси-3,7-дибромнафтохинонимин	1	а	II	
54	Аминопласты (пресс-порошки)	6	а	IV	Ф, А
55	4-Амино-2,2,6,6-тетраметилпиперидин	3	п	III	
56	Аминофенол (мета- и параизомеры)	1	а	II	
57	Амины алифатические ⁺				
	а) C ₇ – C ₉	1	п	II	
	б) C ₁₅ – C ₂₀	1	п+а	II	
58	Аммиак	20	п	IV	
59	Аммиачно-карбамидное удобрение	25	п+а	IV	
60	Аммониевая соль 2,4-дихлорфеноксиуксусной кислоты (2,4-ДА)	1	а	II	
61	Аммония диизопропилтиофосфат	10	а	III	
62	Аммония кремнефторид (по F)	0,2	п+а	II	
63	Аммония роданид	5	а	III	
64	Аммония сульфамат	10	а	III	
65	Аммония тиосульфат	10	а	III	
66	Аммония хлорид	10	а	III	
67	Аммония хлорплатинат ⁺	0,005	а	I	А
68	Аммофос ⁺ (смесь моно- и диаммоний фосфатов)	6	а	IV	Ф
69	Ампициллин	0,1	а	II	А
70	Ангидрид борный	5	а	III	
71	Ангидрид малеиновый ⁺	1	п+а	II	А
72	Ангидрид масляный ⁺	1	п	II	
73	Ангидрид метакриловой кислоты ⁺	1	п	II	
74	Ангидрид нафтаlevый ⁺	2	а	II	А
75	Ангидрид серный ⁺	1	а	II	
76	Ангидрид сернистый ⁺	10	п	III	
77	Ангидрид тетрагидрофталеvый ⁺	0,7	а	II	А
78	Ангидрид тримеллитовой кислоты	0,1	а	II	
79	Ангидрид фосфорный ⁺	1	а	II	
80	Ангидрид фталевый ⁺	1	п+а	II	
81	Ангидрид хромовый ⁺	0,01	а	I	
82	Ангидрид хлорэндиковый	1	п+а	II	
83	п-Анизидин ⁺ (п-Аминоанизол)	1	п	II	
84	о-Анизидин ⁺	1	п+а	II	
85	Анизол	10	п	III	
86	Анилин ⁺	0,1	п	II	
87	Антибиотики группы цефалоспоринов	0,3	а	II	А
88	9,10-Антрахинон	5	а	III	
89	Армотерм ⁺ (добензилтолуолы – смесь изомеров)	1	п+а	II	
90	Аценафтен	10	п+а	III	
91	Ацетальдегид ⁺	5	п	III	
92	Ацетальдегид тетрамер (метальдегид)	0,2	а	II	
93	Ацетоацетанилид ⁺ (анилид ацетоуксусной кислоты)	1	а	II	
94	N-Ацетоксипропилкарбамат (ацилат-1)	2	п+а	III	

1	2	3	4	5	6
95	N-Ацетоксизтил-N-цианэтиланилин ⁺	0,5	п + а	II	
96	Ацетон	200	п	IV	
97	Ацетонитрил	10	п	III	
98	Ацетопропилацетат	5	п	III	
99	Ацетофенон ⁺ (метилфенилкетон)	5	п	III	
100	Ацетоциангидрин ⁺	0,9	п	II	
101	Аэросил, модифицированный бутиловым спиртом (бутосил)	1	а	III	Ф
102	Аэросил, модифицированный диметилдихлорсиланом	1	а	III	Ф
103	Бальзам лесной марки А	50	п	IV	
104	Барий-алюминий-титанат	0,5	а	II	
105	Барий-кальций-титанат	0,5	а	II	
106	Барий-титанат-цирконат	0,5	а	II	
107	Барит	6	а	IV	Ф
108	Бария алюминат	0,1	а	II	
109	Бария алюмосиликат	1/0,5	а	II	
110	Бария гидроксид ⁺	0,1	а	II	
111	Бария карбонат	0,5	а	II	
112	Бария нитрат	0,5	а	II	
113	Бария тетратитанат	0,5	а	II	
114	Бария фосфат двузамещенный	0,5	а	II	
115	Бария фторид	0,1	а	II	
116	Бария хлорид	0,3	а	II	
117	Бациллихин (по бацитрацину)	0,01	а	I	А
118	Бациллы Турингиенсис	20 000 клеток в 1 м ³	а	IV	
119	Белкововитаминный концентрат (по белку)	0,1	а	II	А
120	Бензальдегид	5	п	III	

(Продовження див. у № 2, 2009)

П РА В И Л А

БЕЗОПАСНОСТИ ПРИ ХРАНЕНИИ, ПЕРЕВОЗКЕ И ПРИМЕНЕНИИ СИЛЬНОДЕЙСТВУЮЩИХ ЯДОВИТЫХ ВЕЩЕСТВ

НПАОП 0.00-1.45-69 (НАОП 1.4.72-1.15-69)

(Продовження, початок див. у № 11–12, 2008)

Друкуються мовою оригіналу

ПРИЛОЖЕНИЕ 12

МЕРЫ ЛИЧНОЙ И ОБЩЕСТВЕННОЙ БЕЗОПАСНОСТИ ПРИ ПЕРЕВОЗКЕ СДЯВ (Из инструкции МООП СССР № 247 от 4/IX 1968 г.)

1. Все лица, сопровождающие сильнодействующие ядовитые вещества, в том числе и водители транспорта, обязаны иметь при себе исправные противогазы, комбинезоны из плотной ткани и резиновые технические перчатки. У ответственного лица, кроме того, должна иметься аптечка с противоядиями на случай оказания первой помощи.

2. Автомашина, перевозящая СДЯВ категории I, должна иметь следующий противопожарный инструмент: 2 огнетушителя, 1 лопату, 2 ведра, 1 лом, 1 мешок с сухим песком и другой инвентарь, могущий быть полезным при тушении пожара.

При перевозке ядов гужевым транспортом противопожарный инвентарь является обязательным только при перевозке сероуглерода и фосфора.

3. Шофер, на машине которого начался пожар, после закрытия крана, подающего бензин, руководствуется для тушения пожара следующими требованиями:

- а) ни в коем случае не тушить горящий бензин водой;
- б) сейчас же при обнаружении дыма или пламени применить имеющиеся на автомобиле огнетушители;
- в) если огнетушители почему-либо не погасили пожар, то шофер с ответственным лицом должны попытаться затушить пламя намоченными в воде тряпками, а горящий бензин забросать сухой землей или песком.

4. Ответственное лицо за сопровождение груза должно иметь при себе весь необходимый инвентарь для починки тары (молоток, клещи, гвозди, замазку и т. п.), а при переездах в ночное время — электрический фонарь с запасными батареями.

Примечание. При починке тары с сероуглеродом нельзя пользоваться электрофонарем, а также нельзя применять железные молотки, клещи и другие металлические инструменты.

5. На каждом транспорте, на котором перевозятся яды, обязательно должна быть запасная тара, тип которой устанавливается в зависимости от упаковки перевозимого яда.

6. Лица, сопровождающие груз сильнодействующих ядовитых веществ, обязаны все время следить за состоянием тары.

В случае повреждения тары машины или подводы должны быть немедленно остановлены, а тара исправлена.

Рассыпанный яд должен быть самым тщательным образом собран и сложен в запасную тару.

Исправление тары и сбор рассыпанного, разлитого яда производятся в спецодежде и с применением других защитных средств.

7. При воспламенении сероуглерода следует тушить его водой (распыленной струей), струей из огнетушителя или забрасывать песком, землей.

8. При загорании фосфора необходимо его залить водой или забросать мокрым песком, затем осторожно, не прикасаясь руками, собрать его лопатой в тару и залить водой. Если не имеется тары, которую после наполнения водой можно было бы герметически закрыть, то сообщить о происшествии в ближайший орган здравоохранения и милицию и поступить по их указанию.

9. О всех случаях просыпки, утечки и воспламенения яда ответственное лицо, сопровождающее груз, обязано немедленно сообщить в сельсовет, врачу и органам милиции (если авария произошла в сельской местности) или Госсанинспекции и органам милиции (если авария произошла в городе).

10. В случаях больших повреждений тары и невозможности исправления ее в пути следования ответственное лицо, сопровождающее груз, обязано отвезти его в безопасное место, выставить охрану и немедленно по телефону или иным способом затребовать необходимую помощь из ближайшего населенного пункта, одновременно сообщив местным органам здравоохранения и милиции.

11. При каждом случае повреждения тары и россыпи сильнодействующих ядовитых веществ составляется акт, копия которого не позднее 24 ч направляется в местный орган милиции.

12. По окончании перевозки ядов транспортные средства (машины или повозки) должны быть тщательно вычищены и вымыты обезвреживающим раствором и только после этого допущены к дальнейшей эксплуатации.

Промывка транспорта производится на специально отведенном безопасном для окружающих месте. Зараженная вода (в случае промывки за городом) спускается в яму глубиной не менее 0,5 м и засыпается землей.

ПРИЛОЖЕНИЕ 13

ОБОРУДОВАНИЕ И ОСМОТР АВТОГУЗЕВОГО ТРАНСПОРТА И ЕГО РЕМОНТ В ПУТИ СЛЕДОВАНИЯ

(Из инструкции МОП СССР № 247 от 4/IX 1968 г.)

Для перевозки сильнодействующих ядовитых веществ назначаются только вполне исправные автомобили любой грузоподъемности или повозки.

Для перевозки этих грузов автомобили должны удовлетворять следующим условиям:

а) автомобили должны иметь амортизаторы и обязательно рессорную подвеску, обеспечивающую спокойный ход автомобилей, исправные фары и не менее чем один красный сигнал сзади, а также запасной комплект электролампочек для замены;

б) шофер и лицо, ответственное за перевозку, должны быть хорошо обучены технике применения огнетушителей, которыми снабжен автомобиль.

2. Перед подачей автомобиля под погрузку сильнодействующих веществ необходимо:

а) тщательно осмотреть состояние рулевого управления, тормозов, рессор, колес (целость шин и соответствующее давление воздуха), проверить правильность работы моторов, коробки скоростей, сцепления;

б) проверить исправность электропроводки, бензиновых трубопроводов и бензиновых баков;

в) очистить наружные шасси и мотор от попавшего в них масла, тавота, керосина или бензина, могущих загореться и быть причиной пожара.

Заведующий гаражом или лицо, его заменяющее, обязано перед началом каждого рейса автомобиля для перевозки сильнодействующих ядовитых веществ сделать на путевом листе надпись: «Автомобиль вполне исправен и пригоден для перевозки сильнодействующих ядовитых веществ согласно установленным правилам».

3. Если во время следования в пути автомобиль с сильнодействующими ядовитыми веществами получит какое-либо повреждение, не позволяющее ему двигаться далее и не могущее быть исправленным самим шофером, то требуемое исправление производится в ближайшей мастерской.

Если же мастерской вблизи не окажется, то следует дать знать в гараж о высылке исправной детали взамен поломавшейся.

4. При перевозке сильнодействующих ядовитых веществ на повозках особое внимание надлежит обращать на исправность колес и осей.

5. Если во время следования сломается повозка, то СДЯВ подлежат разгрузке.

В этом случае место временного хранения сильнодействующих ядовитых веществ выбирается не ближе 250 м от населенного пункта и от проезжей дороги. При этом охрана груза осуществляется лицами, выделенными для его охраны в пути следования. Кроме того, об этом немедленно должно быть сообщено ближайшему органу милиции.

6. Приспособления или оборудование транспорта для укрепления грузов сильнодействующих ядовитых веществ и смягчения толчков при их перевозке должны быть выполнены заблаговременно.

При перевозке жидкого хлора и сероуглерода транспортные средства должны иметь клетки, распорки, станки и т. п.

Если перевозка сильнодействующих ядовитых веществ носит постоянный характер, транспортные средства должны быть оборудованы на постоянное время по роду перевозимых грузов.

УПАКОВКА СДЯВ
(Из инструкции МООН СССР № 247 от 4/IX 1968 г.)

1. СДЯВ при перевозке их любым видом транспорта должны быть упакованы в прочную исправную и чистую тару, отвечающую ГОСТам или техническим условиям и гарантирующую сохранность груза от повреждений, россыпи или утечки содержимого яда и полную безопасность при любых условиях транспортирования.

Тара должна иметь ярлык с указанием производственного или сбытового предприятия, наименования вещества, классификации, № серии выпуска продукции, веса брутто и нетто с изображением черепа и слова «Яд».

При перевозке этих веществ, помимо заводской и розничной тары, они упаковываются совершенно отдельно от прочих товаров и материалов в особые плотные ящики с наложением на них пломб.

2. СДЯВ могут быть упакованы:

а) в стеклянные банки с хорошо притертыми пробками (обязательно проверить), горловина банки заливается парафином, и на нее надевают резиновый колпачок. Стеклянные банки вставляются в металлические жестяные футляры с достаточным количеством мягкого прокладочного материала (под дно, с боков емкости и сверху) для предохранения их от повреждений и поглощения на случай утечки или разлива веществ. Жестяные банки в местах соединений с крышкой запаиваются, вставляются в плотные деревянные ящики и засыпаются кизельгуром или опилками так, чтобы они не шатались. Ящики опломбировываются пломбами отправителя.

На крышке ящика должно быть обозначено: «Верх, осторожно»;

б) в железные луженые банки, закрываемые винтовыми пробками с прокладками;

в) в барабаны металлические, герметично закупоренные, помещенные в деревянные барабаны из четырехмиллиметровой фанеры. Верх и низ барабана обтянуты железными обручами, продольные швы фанерных барабанов скрепляются прошивкой из обручного железа;

г) в четырехслойные крафтцеллюлозные мешки;

д) в многослойные бумажные мешки, вложенные в джутовые мешки, а также в бумажные, льняные или джутовые мешки, вложенные в фанерные или железные барабаны;

е) в стальные баллоны, которые укладываются в деревянные плотные ящики и закрепляются в них прокладками.

3. На каждом упакованном месте с СДЯВ указывается: наименование ядовитого вещества, наименование и адрес отправителя и получателя, вес нетто и брутто. Все подписи наносятся на тару четко, ясно, несмываемой черной краской. Кроме того, на тару наклеиваются ярлыки, предупреждающие о степени опасности яда и мерах предосторожности в обращении с ними (см. Приложение 15). Ярлыки наклеиваются сверху и на одной из боковых сторон каждого места груза.

ПРИЛОЖЕНИЕ 15

ФОРМЫ НАКЛЕЕК-ЯРЛЫКОВ НА ГРУЗЫ СДЯВ

Каждое место с грузом яда должно иметь наклейку-ярлык по установленной форме для каждого яда размером 16×16 см*

	Наклейка-ярлык
Сероуглерод	№ 1 и 2
Хлор	№ 1 и 2
Хлорпикрин	№ 2
Синильная кислота	№ 2 и 3
Фосфор желтый	№ 3 и 4
Соли синильной кислоты и цианистые препараты	№ 3
Мышьяковый ангидрид	№ 3
Мышьяковистый ангидрид	№ 3 и 2
Бруцин	№ 3
Сулема	№ 3
Никотин	№ 3
Стрихнин	№ 3
Цинхонин	№ 3

Наклейка-ярлык № 1. На красном фоне зеленая полоса по диагонали, рисунок и надпись черного цвета;

Наклейка-ярлык № 2. На красном фоне желтая полоса по диагонали, рисунок и надпись черного цвета;

Наклейка-ярлык № 3. На белом фоне желтая полоса по диагонали, рисунок и надпись черного цвета;

Наклейка-ярлык № 4. На белом фоне красная полоса по диагонали, рисунок и надпись черного, пламя – красного цветов.

*Рисунок не приведен.

ИНСТРУКЦИЯ ПО ОБЕЗВРЕЖИВАНИЮ И УНИЧТОЖЕНИЮ СДЯВ
(Утверждена Всесоюзной государственной санитарной инспекцией 10.XI 1938 г.)

Уничтожаться СДЯВ могут в исключительных случаях, когда не имеется никакой возможности использовать их.

Способ обезвреживания и уничтожения выбирается в каждом отдельном случае в зависимости от количества уничтожаемого яда и местных условий, в которых это уничтожение производится.

1. Мышьяковый и мышьяковистый ангидриды

Мышьяковый и мышьяковистый ангидриды обезвреживаются путем закапывания в землю, предпочтительно на скотомогильниках, при соблюдении следующих предосторожностей. На расстоянии не менее 1 км от жилья, водных источников и пастбищ скота выкапывают яму глубиной не менее 1 м, мышьяк в количестве 100 г растворяют в 10%-ном растворе щелочи, равномерно заливают яму и засыпают землей. В одном месте разрешается закапывать не более 100 г мышьяка.

2. Сулема

Сулема растворяется в горячей воде и разбавляется до концентрации: 1 часть сулемы на 1000 частей воды. Раствор выливается в отхожее место или используется в целях дезинфекции. Количество уничтожаемой сулемы должно быть не более 500 г.

3. Фосфор желтый

Фосфор желтый уничтожается сжиганием. Сжигание производится на открытом месте, отстоящем не менее 1 км от жилья, пищевых складов, рабочих мест, общественных зданий и древесонасаждений, в яме шириной не менее 0,75 м и глубиной не менее 1 м.

В один прием разрешается сжигать не более 200 г. При необходимости уничтожения более 200 г предусматривается запасная тара с водой, куда излишний фосфор переносится щипцами.

Тара с находящимся в ней под слоем воды фосфором доставляется к месту сжигания. Здесь тару осторожно открывают, опрокидывают шестом длиной 3–4 м в яму и поджигают с помощью горячей лучины, прикрепленной к другому шесту. Шесты также сжигаются. По окончании горения фосфора яму засыпают.

Так как желтый фосфор легко воспламеняется и при обыкновенной температуре, то запрещается во избежание ожогов прикасаться к фосфору руками, а также класть в карман загрязненные фосфором инструменты (зубило, щипцы и т. д.).

Инструменты очищают многократным втыканием в землю и проведением через пламя.

4. Алкалоиды (никотин, бруцин, стрихнин, цинхонин)

Никотин, бруцин, стрихнин, цинхонин уничтожаются сжиганием.

Никотин целесообразно сжигать на противне, добавив к нему предварительно денатурированный спирт в соотношении: 1 часть никотина и 10 частей спирта.

Можно сжигать никотин и при смешивании с порошкообразным углем.

Смешивание ведется в посуде из материалов, легко сгорающих или легко накаливающих (дерево, жезл и т. п.).

При смешивании надо порошок угля постепенно подсыпать в посуду с никотином, при этом перемешивая содержимое деревянной мешалкой, доводя его до состояния густой массы. Сосуд с содержимым и мешалкой бросают в огонь. Остатки золы закапывают в землю.

Сжигание алкалоидов допускается производить небольшими партиями, не более 10 г. Уничтожение алкалоидов производится особенно тщательно и осторожно в связи с высокой токсичностью и летучестью этих веществ.

Руки после работы по уничтожению алкалоидов моют 1%-ным раствором соляной кислоты, а затем мылом.

5. Синильная кислота, ее соли, цианплав (за исключением нерастворимых цианистого серебра, меди и свинца)

Синильная кислота, ее соли и цианплав, подлежащие уничтожению, предварительно обезвреживаются суспензией железного купороса и гашеной извести из расчета: для синильной кислоты – 24 весовых части железного купороса и 12 весовых частей гашеной извести на каждую весовую часть синильной кислоты. Для солей синильной кислоты соответственно 6 весовых частей железного купороса и 3 весовых частей гашеной извести. Суспензия готовится каждый раз перед употреблением путем растворения извести и железного купороса в воде. Раствор готовится 10%-ный.

Синильная кислота обезвреживается путем погружения закрытого сосуда с синильной кислотой в сосуд с холодным обезвреживающим раствором, после чего под слоем жидкости первый сосуд осторожно постепенно открывают и синильную кислоту перемешивают с суспензией в течение 30 мин, затем оставляют стоять до полноты обезвреживания еще 3–4 ч, после чего выливают в канализацию.

Особая осторожность в отношении синильной кислоты необходима при температуре наружного воздуха выше 20°C, так как при +27°C синильная кислота кипит.

Соли синильной кислоты и цианплав постепенно и осторожно вводят в свежеприготовленный обезвреживающий раствор, перемешивают 30 мин, оставляют стоять 3–4 ч и затем выливают в канализацию.

При спуске обезвреженных растворов в канализацию обязательно предусмотреть, чтобы в те же стоки одновременно не спускались кислые воды. Количество одновременно уничтожаемой синильной кислоты или ее солей не должно превышать 200 г.

6. Сероуглерод

Сероуглерод в количестве до 1 кг обезвреживается путем осторожного выливания на почву в открытом месте на расстоянии не менее 1 км от жилья, пищевых складов, рабочих мест и общественных зданий, проездных дорог и лесонасаждений на площадке, окопанной канавой.

Сероуглерод в количестве свыше 1 кг уничтожают сжиганием. Поджигание производится лучиной, прикрепленной к шесту длиной 3–4 м. При поджигании следует находиться с наветренной стороны. Сероуглерод к месту сжигания доставляется под слоем воды. В один прием разрешается сжигать не более 10 кг.

Работа по обезвреживанию и уничтожению перечисленных в настоящей инструкции СДЯВ производится в комбинезоне, рукавицах и противогазе.

При уничтожении синильной кислоты применяется противогаз марки В.

При сжигании сероуглерода и фосфора спецодежда должна быть из льняной ткани, пропитанной огнестойким составом.

При соприкосновении с алкалоидами, сероуглеродом и соединениями циана рукавицы должны быть резиновыми.

Примечание. Выбор места для обезвреживания и уничтожения СДЯВ согласовывается с местным санитарным, а в нужных случаях и с ветеринарным надзором.

7. Хлорпикрин

Хлорпикрин в количестве не более 5 л может быть уничтожен следующими способами:

1. Путем выпаривания в летнее или зимнее время независимо от погоды, лучше в сухую (не дождливую) погоду при слабом или среднем ветре с обязательным учетом его направления:

а) в поле или на свободном от застройки месте на расстоянии не менее 500 м от жилых помещений, садов или огородов хлорпикрин уничтожается выпариванием с металлических подносов, устанавливаемых на кострах. При испарении хлорпикрина в летнее время (в сухую погоду) его можно наливать в любую плоскую посуду и выставлять на солнце.

В подносы или другую плоскую посуду хлорпикрин наливают слоем не выше 5 мм.

Уничтожение закончено, когда весь хлорпикрин испарится;

б) при невозможности уничтожения хлорпикрина по способу, описанному в п. «а», его можно уничтожить непосредственно на голом огне. Для этого в тех же местах и при тех же условиях, как в пункте «а», устраивается костер из отбросов (тряпки, обломки досок, стружки и т. п.). Хлорпикрин осторожно (небольшими порциями) выливают непосредственно на горящий материал. Остатки костра после сжигания яда засыпают землей и утрамбовывают.

2. Путем нейтрализации подогретым 20%-ным спиртовым раствором (1 часть спирта + 1 часть воды) сернистого натрия из расчета 4 кг технического (60%) сернистого натрия на 1 л (1,65 кг) хлорпикрина (сернистого натрия берется приблизительно на 50% больше того количества, какое необходимо по стехиометрическому расчету).

Уничтожение хлорпикрина этим способом производится так. В бутылку или в несколько бутылок одновременно (емкостью 5 л) наливают по 4 л подогретого 20%-ного спиртового раствора сернистого натрия; затем в них наливают по 0,2 л хлорпикрина, осторожно взбалтывают и оставляют в вытяжном шкафу на 6 ч, периодически взбалтывая. По истечении указанного времени получившуюся смесь выливают в канализацию (бутылки используются для уничтожения следующих порций хлорпикрина).

Примечание. ВГСИ ПК здравоохранения СССР 8/11 1940 г. утверждены следующие указания по приготовлению спиртового раствора сернистого натрия:

а) для приготовления 20%-ного спиртового раствора сернистого натрия необходимо растворить 20 г сернистого натрия в спиртовой смеси, доводя общий объем раствора до 100 см³;

б) спиртовая смесь (1 часть денатурированного спирта и 1 часть воды) готовится смешиванием равных количеств спирта и воды;

в) для приготовления 20%-ного спиртового раствора из 4 кг сернистого натрия (технического) необходимо растворить эти 4 кг сернистого натрия в спиртовой смеси, доводя общий объем раствора до 20 л;

г) приготовление 20%-ного спиртового раствора сернистого натрия производится либо в вытяжном шкафу при наличии хорошей тяги, либо на открытом воздухе;

д) до начала работы по уничтожению хлорпикрина приготовленный 20%-ный спиртовый раствор сернистого натрия немного подогревается (не выше 40–45°C), подогревание ведется осторожно, не допуская воспламенения смеси.

ПРИЛОЖЕНИЕ 17

ВРЕМЕННЫЕ ПРАВИЛА

О ПОРЯДКЕ УНИЧТОЖЕНИЯ СДЯВ, ПРИШЕДШИХ В НЕГОДНОСТЬ, И О МЕРАХ ЛИЧНОЙ И ОБЩЕСТВЕННОЙ БЕЗОПАСНОСТИ

(Утверждены НКВД и Наркомздравом СССР 15/II 1939 г.)

1. Настоящие правила распространяются на сильнодействующие ядовитые вещества категории I.
2. Настоящие правила являются обязательными для всех гражданских учреждений, предприятий и организаций.
3. Сильнодействующие ядовитые вещества, которые не могут быть использованы по своему прямому назначению или потребность в которых отпала, должны быть сданы в бытовую организацию.
4. Уничтожение ядов допускается как крайняя мера и может быть произведено в следующих случаях:
 - а) когда яды пришли в негодность от длительного или неправильного их хранения или загрязнены посторонними примесями и не могут быть использованы для переработки;

- б) при невозможности их возврата из-за неисправной заводской упаковки;
- в) нецелесообразности возврата ввиду их малого количества.

Мышьяковый и мышьяковистый ангидриды ввиду их стойкости разрешается уничтожать в исключительных случаях.

Вопрос об уничтожении яда в каждом отдельном случае решают персонально руководители учреждения (предприятия), в котором имеется ядовитое вещество.

5. Необходимость уничтожения сильнодействующего ядовитого вещества и порядок его уничтожения устанавливаются лицом, ответственным за получение и хранение яда, специальным приказом, в котором должны быть четко отражены следующие моменты:

- а) причины уничтожения яда;
- б) вес нетто и брутто яда, подлежащего уничтожению;
- в) лицо, ответственное за уничтожение яда, и меры личной и общественной безопасности;
- г) место и порядок уничтожения яда;
- д) список лиц, допущенных к уничтожению яда;
- е) порядок оформления акта на уничтожение яда.

Копии этого приказа должны быть посланы; один экземпляр органам милиции и один экземпляр Госсанинспекции.

Уничтожение яда может быть произведено только после получения заключения по данному вопросу от Госсанинспекции.

6. Уничтожение сильнодействующих ядовитых веществ допускается только при наличии специально подготовленного и допущенного к этой работе персонала.

7. Непосредственное руководство работами по уничтожению СДЯВ может быть возложено лишь на лицо, хорошо знакомое с физико-химическими и токсическими свойствами уничтожаемых СДЯВ и хорошо разбирающееся в протекающих при обезвреживании и уничтожении ядов химических реакциях.

8. Персонал, производящий работы по обезвреживанию и уничтожению СДЯВ, обеспечивается спецодеждой и защитными приспособлениями.

9. Спецодежда, защитные приспособления и инвентарь по окончании работ по уничтожению СДЯВ подвергаются соответствующей очистке и обезвреживанию.

10. Лица, которым поручается очистка и стирка спецодежды и защитных приспособлений, должны быть предупреждены о загрязнении их ядом и проинструктированы о мерах предосторожности при работах.

11. Рабочая одежда (спецодежда) персонала, участвующего в работах по обезвреживанию и уничтожению СДЯВ, должна храниться раздельно от носильной (собственной) одежды работающих.

12. Персонал, участвующий в работах по обезвреживанию и уничтожению СДЯВ, по окончании работ должен вымыться в душевой или бане.

13. Прием пищи и курение персонала, участвующего в работах по обезвреживанию и уничтожению СДЯВ, во время производства работ воспрещается.

14. При производстве работ по обезвреживанию и уничтожению СДЯВ должны быть приняты все меры к оказанию первой помощи при несчастных случаях и отравлениях.

15. Тара из-под СДЯВ должна или уничтожаться одновременно с самим ядом, или обезвреживаться путем соответствующей обработки. Тара, в отношении которой нет полной гарантии ее безвредности после обработки, не может употребляться в дальнейшем.

16. Не допускается перевозить подлежащие уничтожению СДЯВ в неисправной или непрочной таре, могущей способствовать разливу или рассыпке яда.

17. Перевозочные средства для транспортировки уничтожаемых сильнодействующих ядовитых веществ обезвреживаются путем соответствующей обработки и очистки. До обезвреживания перевозочные средства после транспортировки ядов не могут быть использованы для перевозки продуктов, фуража, материалов, людей, живности.

18. Места производства работ по уничтожению сильнодействующих ядовитых веществ должны быть тщательно убраны и обезврежены путем соответствующей обработки.

19. Факт уничтожения сильнодействующих ядовитых веществ фиксируется актом, который подписывается руководителем организации и лицом, ответственным за производство работ по уничтожению яда.

Акт составляется в трех экземплярах, из которых один экземпляр остается у организации, производящей уничтожение яда, и служит основанием для списания яда, другой направляется в Госсанинспекцию Наркомздрава*, а третий – в орган милиции.

В акте должны быть указаны дата уничтожения яда, время, место, количество (вес нетто и брутто) уничтожаемого яда, способ уничтожения или обезвреживания тары и порядок ее дальнейшего использования, обезвреживание транспорта, какие проведены профилактические мероприятия в районе (месте) уничтожения ядов, исключающие возможность последующего отравления людей и животных.

20. Уничтожение сильнодействующих ядовитых веществ разрешается производить только в присутствии представителя от Госсанинспекции. Вопрос о присутствии представителя милиции в каждом отдельном случае разрешается начальником соответствующего органа милиции.

21. Ответственность за целесообразность уничтожения яда и за все последствия, которые могут произойти вследствие неправильного их уничтожения, возлагается персонально на руководителей предприятий, учреждений, организаций. Эти лица обязаны твердо знать настоящие правила и строго их выполнять.

22. Виновные в нарушении настоящих правил подлежат привлечению к уголовной ответственности.

23. Надзор за выполнением настоящих правил возлагается на органы милиции и Госсанинспекции Наркомздрава*.

*В настоящее время Минздрава.

ФОРМА КНИГИ УЧЕТА СДЯВ

1-я страница

Приход						
Дата	Наименование СДЯВ	От кого получено и по какому документу	Получено		Расписка отв. лица	
			Вес, кг	Тарных единиц, шт.	сдавшего СДЯВ	принявшего СДЯВ

2-я страница

Расход										
Дата	Наименование СДЯВ	Кому отпущено (цех, отдел, лаб. и фамилия)	По какому документу (№ и дата требования и кто разрешил)	Выдано		Расписка отв. лица		Остаток		Отметка контролирующих лиц
				Вес, кг	Тарных единиц, шт.	Получившего СДЯВ	Выдавшего СДЯВ	Вес, кг	Тарных единиц, шт.	

(Продовження див. у № 2, 2009)

ПРИМІРНА ІНСТРУКЦІЯ

З ОХОРОНИ ПРАЦІ ДЛЯ МАШІНІСТА КОМПРЕСОРНИХ УСТАНОВОК ПІ 1.3.10-461-2006

1. Загальні положення

1.1. Ця інструкція встановлює вимоги з охорони праці для машиніста компресорних установок (далі – машиніст).

1.2. До складу робіт, які виконуються машиністом, можуть входити також роботи з підвищеною небезпекою (відповідно до пп. 15, 16, 27, 31, 36, 38, 53, 54 Переліку робіт з підвищеною небезпекою, затвердженого Наказом Держнаглядохоронпраці від 26.01.05 № 15).

При виконанні робіт з підвищеною небезпекою машиніст, крім цієї інструкції, повинен виконувати вимоги інструкцій підприємства, що регламентують безпеку виконання робіт певного виду.

1.3. Згідно із Законом України «Про охорону праці» (стаття 44) особи, які не виконують вимоги інструкцій з охорони праці, залежно від характеру порушень, притягуються до дисциплінарної, матеріальної, адміністративної або кримінальної відповідальності.

1.4. Машиніст має постійне робоче місце. До складу робіт, які повинен виконувати машиніст, входять наступні:

- обслуговування технологічного устаткування компресорних станцій, компресорних установок;
- підтримання заданих значень параметрів (тиску, температури) стиснених газів, температури охолоджуючої води, тиску і температури мастила;
- забезпечення безперебійної роботи компресорних агрегатів;

- виявлення несправностей та запобігання їх появі;
- ведення технічної документації щодо роботи компресорів, машин і механізмів;

– участь в ремонті компресорних агрегатів та виконання інших робіт, передбачених Довідником кваліфікаційних характеристик професій працівників (для відповідного розряду).

1.5. До виконання робіт за цим фахом допускаються особи, які:

- досягли 18 років, пройшли медичний огляд відповідно до Положення про медичний огляд працівників певних категорій, затвердженого Наказом Міністерства охорони здоров'я України від 31.03.94 № 45, наркологічний огляд (якщо машиніст відноситься до категорії осіб, які повинні проходити наркологічний огляд згідно з Переліком професій та видів діяльності, для яких є обов'язковим первинний і періодичний профілактичний наркологічний огляд, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від 06.11.97 № 1238) та не мають протипоказань;

- мають повну середню освіту та професійно-технічну освіту або професійну підготовку на виробництві;

- пройшли навчання за професією, у т. ч. підготовку (попереднє спеціальне навчання) для виконання робіт з підвищеною небезпекою і перевірку знань з питань охорони праці стосовно конкретних робіт, які вони виконуватимуть, та виявили задовільні результа-

ти при перевірці знань;

– пройшли інструктажі (вступний, первинний) з питань охорони праці, пожежної безпеки, надання першої допомоги потерпілим від нещасних випадків, з правил поведінки та дій при виникненні аварійних ситуацій, пожеж і стихійних лих.

1.6. Повторний інструктаж з питань охорони праці (за змістом і обсягом первинного інструктажу) проводиться один раз на три місяці.

1.7. Перевірка знань з питань охорони праці проводиться щорічно.

1.8. Машиніст зобов'язаний:

- виконувати правила внутрішнього трудового розпорядку;
- не з'являтися на роботі в стані алкогольного або наркотичного сп'яніння;
- вміти користуватися засобами індивідуального та колективного захисту, первинними засобами пожежогасіння;
- користуватися спецодягом та іншими засобами індивідуального захисту за їх призначенням;
- дотримуватися зобов'язань з охорони праці, передбачених колективним договором (угодою, трудовим договором);
- не допускати на своє робоче місце сторонніх осіб;
- не виконувати роботи, не передбачені змінним завданням;
- не знаходитися на робочому місці у позаробочий час без відповідного дозволу (розпорядження) безпосереднього керівника;
- проходити у встановленому порядку попередні та періодичні медичні огляди.

1.9. В процесі роботи на машиніста можливий вплив наступних небезпечних і шкідливих виробничих факторів:

- токсична і подразнююча дія шкідливих речовин, які використовуються у технологічному процесі;
- ураження внаслідок утворення займистих і вибухонебезпечних сумішей;
- рухомі частини устаткування компресорних установок;
- підвищена температура поверхні устаткування;
- підвищені рівні шуму, вібрації на робочому місці;
- недостатня освітленість робочої зони;
- ураження електричним струмом;
- нервово-психічні перенавантаження.

1.10. Машиністу видається безплатно за встановленими нормами спеціальний одяг, спеціальне взуття та інші засоби індивідуального захисту, які вибираються залежно від умов праці і можливого впливу на людину небезпечних та шкідливих виробничих факторів:

- костюм (сукняний з напівшерстяної тканини, бавовняний), комбінезон бавовняний;
- черевики (шкіряні, шкіряні на латунних цвяхах), чоботи гумові;
- берет шерстяний;
- рукавиці комбіновані, рукавички гумові;
- окуляри захисні;
- протишумові навушники, протишумові вкладиші «Беруші».

На зовнішніх роботах узимку додатково видаються:

- куртка бавовняна на утеплювальній прокладці;

- штани бавовняні на утеплювальній прокладці;

- валянки.

Для захисту органів дихання, залежно від умов праці, машиністу за необхідності видається протигаз відповідної марки.

При виконанні машиністом робіт певного виду, у т. ч. з підвищеною небезпекою (роботи: з технічного обслуговування і експлуатації компресорних станцій, компресорних установок; з використанням інертних газів; з окислюючими речовинами й ін.), додатково видаються засоби індивідуального захисту, що передбачені інструкціями з охорони праці, якими регламентується безпечне проведення цих робіт.

1.11. Машиніст зобов'язаний дотримуватися вимог санітарних норм і правил особистої гігієни, а саме:

- приступати до роботи тільки у засобах індивідуального захисту;
- утримувати в чистоті і порядку робоче місце;
- дбайливо і за призначенням користуватися санітарно-побутовими приміщеннями, спецодягом і іншими засобами індивідуального захисту, утримувати їх у справному стані і чистому вигляді;
- мити руки з милом теплою водою перед кожним прийманням їжі;
- дотримуватися питного режиму з урахуванням особливостей умов праці;
- палити у спеціально відведених для цього місцях;
- зберігати харчові продукти, у т. ч. молочні, що видаються на підприємстві, в холодильниках, які для цього призначені.

2. Вимоги безпеки перед початком роботи

2.1. Перевірити справність та одягти засоби індивідуального захисту (спецодяг, спецвзуття і ін.). У випадку змінної роботи з'явитися на робоче місце завчасно для прийняття зміни.

2.2. Провести (разом з машиністом, якого він змінює, у випадку змінної роботи) зовнішній огляд компресорного устаткування.

Перевірити: технічний стан компресорного устаткування (герметичність з'єднань, стан трубопроводів, запірної арматури, систем змащення і охолодження й ін.), справність контрольно-вимірювальних приладів, сигналізуючих і блокуючих пристроїв, надійність заземлення, включити (якщо вона була виключена) припливно-витяжну вентиляцію за 15–20 хв до початку роботи.

2.3. Заслухати інформацію машиніста, якого він змінює, про недоліки в роботі компресорної установки, приладів і ін. Прийняти зміну за встановленим на підприємстві порядком.

2.4. Про всі виявлені в процесі огляду несправності, порушення сповістити безпосереднього керівника і не приступати до роботи (а у випадку змінної роботи – не приймати зміну), якщо порушення унеможливають безпечне і безаварійне проведення роботи.

3. Вимоги безпеки під час виконання роботи

3.1. Під час роботи компресорної установки машиніст повинен контролювати:

- тиск і температуру стисненого газу після кожного ступеня стиснення;
- температуру стисненого газу після холодильників;
- безперервність надходження до компресорів та холодиль-

ників охолоджуючих носіїв;

- температуру охолоджуючого носія, який поступає і виходить із системи охолодження (за точками);
- тиск і температуру мастила в системі змащування;
- правильність дій лубрикаторів та рівень мастила в них (із записом в журналі витрат мастила).

3.2. Фіксувати показання приладів через встановлені інструкцією проміжки часу, але не рідше ніж через кожні дві години, та проводити відповідні записи в журналі обліку роботи компресора.

3.3. Здійснювати записи в журналі щодо часу пуску і зупинки компресора, причин зупинки, виявлених несправностей, проведення періодичних перевірок запобіжних клапанів і манометрів, проведення спуску конденсату і мастила з вологомасловіддільників, повітрярозбірників і інших ємкостей, а також позапланову чистку масляних і повітряних фільтрів.

3.4. Здійснювати продувку повітрярозбірника або газозбірника не рідше одного разу за зміну при наявності кінцевого холодильника або вологомасловіддільника і не рідше двох разів – в разі їх відсутності.

3.5. Здійснювати ручну (у разі відсутності автоматичної) продувку вологомасловіддільників (проміжних і кінцевого) двічі за зміну.

3.6. Не залишати працюючий компресор без нагляду.

3.7. Не допускати зберігання гасу, бензину і інших легкозаймистих рідин в приміщенні машинного залу компресорної установки.

3.8. Не допускати витікання мастила і води, попадання їх на фундамент, при їх виявленні негайно усувати причину витікання.

3.9. Проводити регулярно (в процесі роботи) зовнішній огляд устаткування компресорної установки, обтирання і чищення зовнішніх поверхонь від пилу і бруду. Для обтирання використовувати бавовняні або льняні матеріали.

3.10. Негайно зупиняти компресор у випадках:

- якщо манометр на будь-якому ступені компресора, а також на нагнітальній лінії показує тиск вище допустимого;
- якщо манометр системи змащення механізмів руху показує тиск нижче допустимої нижньої межі;
- раптового припинення подачі охолоджуючого носія або іншої аварійної несправності системи охолодження;
- якщо чути стукіт, удари в компресорі чи двигуні або виявлені їх несправності, що можуть призвести до аварії;
- якщо температура стисненого повітря вище допустимої норми, встановленої паспортом заводу-виготовлювача;
- пожежі, поява запаху згару чи диму з компресора, електродвигуна;
- помітного збільшення вібрації компресора чи електродвигуна.

3.11. Дотримуватися правил безпечного поводження з речовинами, що задіяні в технологічному процесі і присутні на робочому місці, враховуючи їх властивості (токсичність, пожежовибухонебезпечність і ін.)

3.12. При виявленні несправностей в роботі компресорного устаткування вживати заходи щодо запобігання виникненню аварійних ситуацій.

3.13. Про виявлені під час роботи порушення, неполадки, які можуть завадити безпечній роботі або призвести до аварійної ситу-

ації, а також про кожний нещасний випадок машиніст повинен негайно повідомити безпосереднього керівника і вжити заходів щодо надання долікарської допомоги потерпілому.

До прибуття комісії з розслідування на місці події необхідно зберегти обстановку та устаткування у такому стані, в якому вони були на момент події, якщо це не загрожує життю та здоров'ю інших працівників і не призведе до більш тяжких наслідків. Крім того, необхідно вжити заходів щодо недопущення подібних випадків у ситуації, що склалася.

4. Вимоги безпеки після закінчення роботи

4.1. Зупинити (у випадку роботи в одну зміну) компресорну установку, оглянути устаткування, обтерти і очистити зовнішні поверхні від пилу і бруду, при виявленні підтікання мастил негайно усунути підтікання. Злити з системи охолоджуючий носій (якщо температура в приміщенні не перевищує 2°C), повітряні чи газові порожнини продути (згідно з вимогами технологічного регламенту).

4.2. У випадку змінної (безперервної) роботи підготувати працююче устаткування до здачі зміни, не залишаючи робоче місце до прибуття змінника.

4.3. Здати зміну у встановленому порядку, повідомити змінника про роботу компресорної установки, вимірювальних приладів та надати іншу необхідну інформацію щодо забезпечення надійної і безперебійної роботи компресорної установки.

4.4. Прибрати спецодяг і інші засоби індивідуального захисту, які використовувалися в процесі роботи, у відведене для цього місце.

4.5. Помити обличчя, руки теплою водою з милом або прийняти душ.

4.6. Повідомити безпосереднього керівника про всі недоліки, які мали місце під час роботи.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

5.1. Характерними ознаками можливих аварійних ситуацій у процесі роботи компресорних установок є:

- небезпечний режим роботи компресорної установки (вихід за межі допустимих значень параметрів – тиску, температури);
- тимчасова зупинка компресорної установки унаслідок спрацювання автоматичних захисних блокувань;
- припинення подачі охолоджуючих носіїв;
- поява вібрації або незвичних шумів, ударів в компресорі чи двигуні, які свідчать про порушення в роботі компресорної установки;
- розгерметизація устаткування з попаданням токсичних, вибухопожежонебезпечних речовин у виробниче середовище;
- пожежа, поява запаху згару чи диму з компресора, електродвигуна;
- непередбачене вимкнення електропостачання, коротке замикання електрокомунікацій, електрообладнання.

5.2. У випадку виникнення аварійної ситуації машиніст повинен негайно повідомити про це безпосереднього керівника і діяти відповідно до вимог технологічного регламенту (розділ «Безпечна експлуатація виробництва») або витягу з технологічного регламенту, що стосується безпечної роботи компресорної установки, в якому пе-

редбачені дії машиніста щодо усунення аварійного стану та застосування заходів захисту, а також відповідно до вимог, передбачених Планом локалізації та ліквідації аварійних ситуацій і аварій (ПЛАС), якщо його наявність для даного об'єкта передбачена.

5.3. У випадку виникнення пожежі машиніст повинен припинити роботу, знеструмити електрообладнання, негайно розпочати гасіння пожежі наявними засобами пожежогасіння відповідно до вимог

інструкції з пожежної безпеки підприємства.

5.4. У випадку травмування, отруєння потерпілому необхідно надати першу долікарську допомогу (до прибуття швидкої медичної допомоги).

Конкретні дії щодо надання першої допомоги потерпілим при різноманітних ураженнях викладені в інструкції з надання першої (долікарської) допомоги потерпілим, що діє на підприємстві та вивчається машиністом при проходженні навчання та інструктажів з пи-

ГОЛОВНИЙ СТАНДАРТ БЕЗПЕКИ ПРАЦІ

У наш час розвинені зарубіжні країни, особливо США, роблять безпрецедентні зусилля в розвитку і впровадженні нових технологій підвищення ефективності управління і використання сучасних інформаційних систем. Ці універсальні підходи охоплюють досягнення різних наук: передачі і обробки інформації, соціології, психології, менеджменту, охорони навколишнього середовища, економіки, і, мабуть, саме в управлінні, оснащеному засобами обробки і передачі інформації, що бурхливо розвиваються, полягатиме новий етап науково-технічної революції XXI століття.

Ситуація для країн і підприємств, які вчасно не включаються в процес освоєння нових технологій управління, буде і далі залишатися такою ж, як у другій половині минулого сторіччя – відставання на першому етапі означає відставання назавжди.

Для організацій, які ставили або ставлять завдання виходу на зарубіжний ринок, сертифікація на відповідність вимогам стандартів абсолютно очевидна, оскільки інакше на цей ринок просто не прорватися або економічні втрати стають невідповідно високими.

Для організацій, що орієнтуються на внутрішній ринок, через його незрілість такі жорсткі вимоги відсутні. Але, якщо в довгостроковому і короткостроковому плануванні ці організації не ставлять пріоритетних завдань із підвищення ефективності управління або хоч би елементарної інвентаризації і формалізації процесів у рамках стандартів, то вони втрачають величезні резерви в підвищенні своєї конкурентоспроможності.

Із зростанням масштабів виробництва і технологічних можливостей збільшується і масштаб наслідків від аварій, а також небезпека для здоров'я і життя працівників цих виробництв. Особливо високий ступінь ризику на підприємствах нафтогазового комплексу, добувної і хімічної галузей промисловості. Сьогодні промислові компанії прагнуть, з одного боку, зменшити витрати, пов'язані з охороною здоров'я і безпекою праці, з іншого, поліпшити корпоративний імідж і одночасно підвищити ефективність виробництва. Підприємства упроваджують «системи управління професійною безпекою і здоров'ям», орієнтуючись на міжнародні вимоги OHSAS 18001 (Occupational Health and Safety Management Systems).

OHSAS 18001:1999 «Система менеджменту в області охорони праці і попередження професійних захворювань – Вимоги». OHSAS 18002:2000 «Керівні вказівки із застосування OHSAS 18001». OHSAS 18001 – міжнародний стандарт, в якому встановлені загальні вимоги для систем управління охороною праці і попередження професійних захворювань, як складової частини загальної системи менеджменту якості.

OHSAS 18001 є стандартом, на базі якого проводиться перевірка Систем менеджменту виробничої безпеки і здоров'я. Причиною його розробки стала потреба компаній в ефективній роботі з охорони праці і здоров'я.

Як додаток до OHSAS 18001 випустили стандарт OHSAS 18002, який містить роз'яснення до вимог стандарту і керівництво зі створення системи. Цей інтегрований пакет надає вам зручний засіб для проходження сертифікації і дозволяє:

- виявити аспекти діяльності підприємства, що впливають на безпеку і здоров'я працівників, і дістати доступ до відповідних законодавчих актів.
- визначити завдання з поліпшення цієї діяльності і розробити програму з їх розв'язання із реалізацією постійного контролю, забезпечуючи постійне вдосконалення.
- за умови відповідності компанії вимогам OHSAS 18001 можна сертифікувати її, а також проводити періодичні оцінки.

На початку липня 2007 р. опублікована нова версія вимог OHSAS 18001. На відміну від документа 1999 р., який іменувався «спеціфікацією», тепер OHSAS має статус міжнародного стандарту, визнаного Міжнародною організацією зі стандартизації ISO.

Процес вдосконалення можна порівняти з плаванням проти течії: поки плавець гребе, він рухається вперед. Якщо перестав гребти, то не просто стоїть на місці, а течія відносить його назад. Ця проста і наочна філософія успіху сприйнята підприємцями багатьох країн. Підвищення професійної безпеки і здоров'я на промислових підприємствах – важлива умова їх існування і виживання в сучасному суспільстві.

Зеркалов Дмитро Володимирович, канд. техн. наук

дом. т.: 568-90-19, моб. т.: 8-067-442-33-25

ПЕРЕЛІК
матеріалів «Бібліотеки спеціаліста з охорони праці» за 2008 рік

Номер	Рубрика	Стор.
Законодавство		
№ 3	Закон України «Про трубопровідний транспорт»	2
Міжнародні, державні й галузеві стандарти		
№ 1	Межгосударственный стандарт. Система стандартов безопасности труда. Основные положения (ГОСТ 12.0.001-82)	2
№ 1	Межгосударственный стандарт. Система стандартов безопасности труда. Термины и определения. (ГОСТ 12.0.002-80)	3
№ 2	Межгосударственный стандарт. Система стандартов безопасности труда. Опасные и вредные производственные факторы. Классификация (ГОСТ 12.0.003-74)	2
№ 2	Межгосударственный стандарт. Система стандартов безопасности труда. Метрологическое обеспечение в области безопасности труда. Основные положения. (ГОСТ 12.0.005-84)	3
№ 3	Межгосударственный стандарт. Система стандартов безопасности труда. Вредные вещества. Классификация и общие требования безопасности (ГОСТ 12.1.007-76)	7
№ 3	Межгосударственный стандарт. Система стандартов безопасности труда. Биологическая безопасность. Общие требования (ГОСТ	9
№ 4	Межгосударственный стандарт. Система стандартов безопасности труда. Электробезопасность. Термины и определения (ГОСТ 12.1.009-76)	2
№ 4	Межгосударственный стандарт. Система стандартов безопасности труда. Взрывобезопасность. Общие требования (ГОСТ 12.1.010-76) (СТ СЭВ 3517-81)	4
№ 4	Межгосударственный стандарт. Система стандартов безопасности труда. Строительство. Электробезопасность. Общие требования (ГОСТ 12.1.013-76)	7
№ 4	Межгосударственный стандарт. Система стандартов безопасности труда. Воздух рабочей зоны. Метод измерения концентраций вредных веществ индикаторными трубками (ГОСТ 12.1.014-76)	11
№ 5	Настанова з систем управління охороною праці МОП-СУОП 2001. ILO-OSH 2001	2
№ 5	Межгосударственный стандарт. Система стандартов безопасности труда. Электробезопасность. Общие требования и номенклатура видов защиты (ГОСТ 12.1.019-79)	12
№ 5	Межгосударственный стандарт. Система стандартов безопасности труда. Средства и методы защиты от шума. Классификация (ГОСТ 12.1.029-80)	14
№ 5	Межгосударственный стандарт. Система стандартов безопасности труда. Электробезопасность. Защитное заземление. Зануление (ГОСТ 12.1.030-81)	16
№ 5	Государственный стандарт Союза ССР. Система стандартов безопасности труда. Устройства защитного отключения. Классификация. Общие технические требования (ГОСТ 12.4.155-85)	20
№ 6	Государственный стандарт Союза ССР. Система стандартов безопасности труда. Строительство. Каски строительные. Технические условия (ГОСТ 12.4.087-84)	2
№ 6	Государственный стандарт Союза ССР. Комбинезоны мужские для защиты от нетоксичной пыли, механических воздействий и общих производственных загрязнений. Технические условия (ГОСТ 12.4.100-80)	6
№ 9	Межгосударственный стандарт. Система стандартов безопасности труда. Ультразвук. Общие требования безопасности (ГОСТ 12.1.001-89)	2
№ 9	Межгосударственный стандарт. Система стандартов безопасности труда. Электрические поля промышленной частоты. Допустимые уровни напряженности и требования к проведению контроля на рабочих местах (ГОСТ 12.1.002-84)	6
№ 9	Межгосударственный стандарт. Система стандартов безопасности труда. Шум (ГОСТ 12.1.003-83) (СТ СЭВ 1930-79)	8
№ 9	Государственный стандарт Союза ССР. Система стандартов безопасности труда. Общие требования к процессу химической чистки средств индивидуальной защиты (ГОСТ 12.4.169-85)	14

№ 10	Межгосударственный стандарт. Система стандартов безопасности труда. Электромагнитные поля радиочастот. Допустимые уровни на рабочих местах и требования к проведению контроля (ГОСТ 12.1.006-84)	2
№ 10	Межгосударственный стандарт. Система стандартов безопасности труда. Воздух рабочей зоны. Требования к методикам измерения концентраций вредных веществ (ГОСТ 12.1.016-79)	5
№ 10	Межгосударственный стандарт. Система стандартов безопасности труда. Шум. Метод контроля на морских и речных судах (ГОСТ 12.1.020-79)	11
№ 10	Межгосударственный стандарт. Система стандартов безопасности труда. Шум. Методы установления значений шумовых характеристик стационарных машин (ГОСТ 12.1.023-80)	14
№ 11	Межгосударственный стандарт. Система стандартов безопасности труда. Шум. Определение шумовых характеристик источников шума в заглушенной камере. Точный метод (ГОСТ 12.1.024-81) (СТ СЭВ 3076-81)	2
№ 11	Межгосударственный стандарт. Система стандартов безопасности труда. Шум. Определение шумовых характеристик источников шума в реверберационной камере. Точный метод (ГОСТ 12.1.025-81) (СТ СЭВ 3080-81)	7
№ 12	Межгосударственный стандарт. Система стандартов безопасности труда. Шум. Определение шумовых характеристик источников шума в свободном звуковом поле над звукоотражающей плоскостью. Технический метод (ГОСТ 12.1.026-80)	2
№ 12	Межгосударственный стандарт. Система стандартов безопасности труда. Шум. Определение шумовых характеристик источников шума в реверберационном помещении. Технический метод (ГОСТ 12.1.027-80)	8
Нормативно-правові документи		
№ 1, № 2	ОСТ 5.0272-79. Резка тепловая металлов. Общие требования безопасности НПАОП 28.5-7.13-79 (НАОП 1.4.74-2.13-79)	15, 5
№ 2	Наказ про затвердження Переліку вибухових матеріалів промислового призначення, допущених до постійного виробництва і застосування	20
№ 2	Перелік вибухових матеріалів промислового призначення, допущених до постійного виробництва і застосування	21
№ 3	Зміни до Типового положення про комісію з питань охорони праці підприємства	10
№ 3	Зміни до Положення про порядок трудового і професійного навчання неповнолітніх професіям, пов'язаним з роботами із шкідливими та важкими умовами праці, а також з роботами підвищеної небезпеки	11
№ 3	Зміни до Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці	12
№ 4, № 5	ОСТ 1.42299-85. Работы кузнечно-прессовые. Требования безопасности НПАОП 28.4-7.46-85 (НАОП 1.4.72-2.46-85)	21, 24
№ 5	Витяг з наказу Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики від 10 грудня 2007 року № 348. Про скасування міждержавних стандартів	23
№ 8	Системи менеджменту гігієни і безпеки праці. Вимоги OHSAS 18001:2007	2
№ 8	Новий OHSAS 18001:2007	11
№ 9, № 10	Положення про порядок забезпечення працівників спеціальним одягом, спеціальним взуттям та іншими засобами індивідуального захисту НПАОП 0.00-4.01-08	16
№ 11	Основні конвенції МОП	27
№ 11	Основні рекомендації МОП	30

Правила		
№ 1	Правила охорони праці при експлуатації пралень та лазень НПАОП 93.0-1.06-97 (ДНАОП 9.0.30-1.06-97)	7
№ 2	Правила по безопасности труда при работе с полимерными композиционными материалами (ПКМ) НПАОП 25.2-1.35-90 (НАОП 1.4.72-1.35-90)	12
№ 3	Правила безопасности труда для производств элементоорганических соединений НПАОП 24.66-1.10-79 (НАОП 1.3.10-1.10-79)	19
№ 3	Правила по безопасности труда при автоклавном формовании и склеивании деталей и агрегатов НПАОП 25.2-1.23-90 (НАОП 1.4.72-1.23-90)	13
№ 4	Зміни до Правил будови і безпечної експлуатації парових котлів з тиском пари не більше 0,07 МПа (0,7 кгс/см ²), водогрійних котлів і водопідігрівачів з температурою нагріву води не вище 115°C	15
№ 4	Зміни до Правил охорони праці під час експлуатації водопровідно-каналізаційних споруд на залізничному транспорті	16
№ 5, № 6	Правила устройства и безопасной эксплуатации стационарных компрессорных установок, воздухопроводов и газопроводов НПАОП 0.00-1.13-71 (ДНАОП 0.00-1.13-71)	29, 25
№ 6	Наказ про затвердження Правил вибору та застосування засобів індивідуального захисту органів дихання	15
№ 6	Правила вибору та застосування засобів індивідуального захисту органів дихання НПАОП 0.00-1.04-07	16
№ 7	Правила взрывобезопасности при использовании мазута и природного газа в котельных установках НПАОП 0.00-1.12-84	2
№ 7	Правила безопасности при эксплуатации электрооборудования и электросетей на открытых горных работах НПАОП 0.00-1.54-93 (ДНАОП 1.2.90-1.07-93)	9
№ 8, № 9	Общие правила техники безопасности и производственной санитарии для предприятий и организаций электронной промышленности НПАОП 32.1-1.03-77 (НАОП 1.4.32-1.03-77)	13, 21
№ 11, № 12	Правила безопасности при хранении, перевозке и применении сильнодействующих ядовитых веществ НПАОП 0.00-1.45-69 (НАОП 1.4.72-1.15-69)	15, 12
Інструкції		
№ 1	Інструкція з організації роботи органів державного пожежного нагляду з питань видачі дозволу на початок роботи підприємств та оренду приміщень (Зі змінами, внесеними згідно з Наказом МНС України № 579 від 22.08.2007)	22
№ 1	Примірна інструкція з охорони праці для комірника	27
№ 2	Примірна інструкція з охорони праці для акумуляторника ПІ 1.3.10-470-2006	29
№ 7	Інструкція з охорони праці під час виконання монтажних робіт інструментами і пристроями НПАОП 0.00-5.24-01	7
№ 8	Зміни до Типових інструкцій деяких професій	24
№ 8	Примірна інструкція з охорони праці під час виконання шиномонтажних робіт на транспортних засобах ПІ 1.1.23-360-2005	29
№ 10	Типовая инструкция по организации безопасного проведения газоопасных работ НПАОП 0.00-5.11-85 (ДНАОП 0.00-5.11-85)	23
№ 11	Примірна інструкція з охорони праці для ізолювальника труб на лінії ПІ 1.1.23-314-2004	21
№ 12	Примірна інструкція з охорони праці під час виконання робіт в колодязях	27
№ 12	Примірна інструкція з охорони праці під час виконання ізоляційних робіт ПІ 1.1.23-309-2004	30
Рекомендації, методики		
№ 3	Рекомендації щодо побудови, впровадження та удосконалення системи управління охороною праці	24
№ 4	Методичні вказівки щодо здійснення Державного нагляду за використанням газу в побуті	31
№ 4	Методика обстеження газорегуляторних пунктів (ГРП, ШРП, ГРПБ, ГРУ)	29
№ 10	Методичні рекомендації на здійснення державного нагляду за промисловою безпекою й охороною праці з організації безпечного проведення газонебезпечних робіт під час експлуатації систем водопостачання та водовідведення	29
Коментарі		
№ 9	За безпечну працю	30
№ 11	Система менеджменту охорони праці і промислової безпеки	23
<p>Примітка Передплатники можуть замовити вибіркові документи з архіву «Бібліотеки спеціаліста з охорони праці» у видавництві «Основа» як у друкованому, так і в електронному вигляді.</p>		